ЗВЯЗДА

27 верасня 1996 г. пятніца, № 236 (23039)

● выдаецца са жніўня 1917 г. ● БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА ● цана 1000 рублёў

РОЗГАЛАС

УЧОРА ЗНОЎ БАСТАВАЛІ КАМЕРСАНТЫ

Не працавалі прадпрымальнікі на сталічных рынках і на рынках Брэста і Магілёва. Такая арганізаванасць тлумачыцца проста: камерсанты стварылі свой прафсаюз. Прадстаўнікі прафсаюзнага камітэта звязаліся з калегамі з абласных гарадоў рэспублікі, дамовіліся аб адначасовым правядзенні забастоўкі.

Як ужо пісала наша газета, забастоўкі з'яўляюцца рэакцыяй на ўвядзенне новага фіксаванага падатку. Прыватныя прадпрымальнікі, не жадаючы падпасці пад дзеянне падаткаабкладання, вырашылі супраціўляцца. Вынік першай акцыі, праведзенай 28 жніўня, аказаўся станоўчым. Улады пайшлі на ўступкі і адмянілі першапачатковае рашэнне, сутнасць якога зводзілася да таго, што да 1 верасня ўсе прыватныя прадпрымальнікі абавязаны заплаціць падатак у суме 3 млн. 900 тысяч рублёў. Уплату новага падатку адклалі да 1 кастрычніка. Але прадпрымальнікі не задаволіліся такім рашэннем і, не чакаючы ўказанай даты, правялі паўторную забастоўку.

На стадыёне «Дынама» адбыўся мітынг, дзе прысутнічалі як камерсанты з дынамаўскага рынку, так і прадстаўнікі іншых гандлёвых арганізацый, у тым ліку і іншагародніх. [illegible]

Сяргей КУЛАКОЎ.

КІПРЫЁТЫ ЎДЗЯЧНЫЯ БЕЛАРУСІ ЗА ПАДТРЫМКУ Ў СПРАВЯДЛІВАЙ БАРАЦЬБЕ

Са словамі падзякі і ўдзячнасці Рэспубліцы Беларусь за беспрыпынную і паслядоўную падтрымку Кіпра ў яго справядлівай барацьбе за адзінства, незалежнасць, свабоду і тэрытарыяльную цэласнасць краіны [illegible] Платон Крыкецідас, уручаючы даверчыя граматы Прэзідэнту Беларусі Аляксандру Лукашэнку. Цырымонія ўручэння грамат адбылася 26 верасня ў рэзідэнцыі кіраўніка дзяржавы.

Прымаючы даверчыя граматы, Прэзідэнт рэспублікі Аляксандр Лукашэнка выказаў зацікаўленасць у супрацоўніцтве з гэтай невялікай астраўной дзяржавай. Разам з тым ён адзначыў, што беларуска-кіпрскі гандлёвы абарот [illegible]. Выказваючы зацікаўленасць Беларусі ў супрацоўніцтве з Кіпрам, Аляксандр Лукашэнка запэўніў дыпламата, што ў нашай краіне яму будзе аказана неабходная дапамога і падтрымка.

Ігар РУБАН, БЕЛТА.

ДЭПУТАТЫ БУДУЦЬ ВЫРАШАЦЬ, КАГО ВЫПУСЦІЦЬ З ТУРМЫ

Магчыма, у хуткім часе каля 13 тысяч беларускіх зняволеных выйдуць на волю. Аб гэтым паведаміў суддзя Вярхоўнага суда Беларусі Уладзімір Зубовіч, адказваючы на пытанні журналістаў у час прэс-канферэнцыі, якая адбылася ў Нацыянальным прэс-цэнтры.

Паводле яго слоў, гэта стане магчымым, калі Вярхоўны Савет прыме праект закона аб амністыі, які ў бліжэйшы час плануецца вынесці на разгляд парламента. [illegible] дугледжваецца вызваліць шэраг катэгорый грамадзян, якія не ўчынілі цяжкіх злачынстваў. Да іх адносяцца ліквідатары наступстваў аварыі на Чарнобыльскай АЭС, пенсіянеры, асобы, узнагароджаныя ордэнамі і медалямі, непаўналетнія, асобы, якія адбываюць тэрмін па лёгкіх артыкулах Крымінальнага кодэкса, і людзі, якія ўчынілі злачынствы па неасцярожнасці, напрыклад, пры дарожна-транспартных здарэннях.

Андрэй АЛЕКСАНДРОВІЧ, БЕЛТА.

Розгалоссі ў беларускай дэлегацыі застанецца і ўплываюць на разгляд нашай заяўкі аб прыняцці ў Савет Еўропы

25-26 верасня падчас чарговай сесіі Парламенцкай асамблеі Савета Еўропы (ПАСЕ) працягваліся сустрэчы і кансультацыі членаў беларускай дэлегацыі, удзельнікаў сесіі з прадстаўнікамі парламентаў краін, кіраўнікамі палітычных груп, камітэтаў ПАСЕ і з нацыянальнымі дэлегацыямі.

Плённымі назваў кіраўнік беларускай дэлегацыі Ю. Малумаў сустрэчы з парламентарыямі Польшчы, Украіны, Расіі, якія гатовы падтрымаць прыём Беларусі ў СЕ. Своеасаблівым лабістам Беларусі ў СЕ выступіў Генадзь Зюганаў, які вёў перамовы аб паскарэнні прыёму нашай краіны з генеральным сакратаром СЕ Даніэлем Таршысам і прэзідэнтам ПАСЕ Лені Фішар. Было пастаўлена гэта пытанне і на пасяджэнні палітычнай

(Заканчэнне на 3-й стар.)

ВЫКАЗВАННІ, ЯКІЯ ПРЫПІСВАЮЦЬ ПРЭЗІДЭНТУ, НЕ АДПАВЯДАЮЦЬ РЭЧАІСНАСЦІ

Апошнім часам у сродках масавай інфармацыі Беларусі і Расіі са спасылкай на выступленні кіраўніка беларускай дзяржавы Аляксандра Лукашэнкі тыражуюцца і мусіруюцца паведамленні аб тым, быццам бы Масква фінансуе пагранічныя войскі і войскі процілаветранай абароны нашай краіны.

Як паведаміла служба інфармацыі Савета бяспекі Беларусі, у сувязі з гэтым Прэзідэнт беларускай дзяржавы накіраваў пасланні сакратару Савета бяспекі Расіі Аляксандру Лебедзю і міністру абароны Ігару Радзівонаву.

«Выказванні, якія прыпісваюцца Прэзідэнту Беларусі, мякка кажучы, не адпавядаюць рэчаіснасці і з'яўляюцца нядобрасумленнай інтэрпрэтацыяй маіх слоў аб фінансаванні сумесных праграм процілаветранай абароны і аховы граніц, прадугледжаных дагаворамі і пагадненнямі паміж Беларуссю і Расіяй», — гаворыцца ў пасланнях. У такіх «сенсацыйных» паведамленнях, на думку Аляксандра Лукашэнкі, праглядваецца імкненне пэўных палітычных сіл дыскрэдытаваць існуючыя паміж нашымі краінамі і народамі брацкія адносіны, сказіць саму ідэю Супольніцтва Беларусі і Расіі, паставіць пад сумненне ўзаемавыгаднасць нашага супрацоўніцтва ў сферы абароны і бяспекі.

«Мяркую, вы падзяляеце мой пункт гледжання, што механізм афіцыйных кантактаў і абмену думкамі паміж кіраўнікамі дзяржаў, а таксама адпаведных міністэрстваў і ведамстваў нашых краін даволі адладжаны і не мае патрэбы ў такіх «паслугах» сродкаў масавай інфармацыі», — падкрэсліў Прэзідэнт Беларусі ў сваіх пасланнях Аляксандру Лебедзю і Ігару Радзівонаву.

БЕЛТА.

ДАРОГА Ў АБХОД ПАДАТКАЎ ВЯДЗЕ Ў СЛЕДЧЫ ІЗАЛЯТАР

У ноч на сераду супрацоўнікі Цэнтральнага АБЭЗ Мінска затрымалі буйнога, вядомага шырокім колам, прадпрымальніка (прозвішча ў інтарэсах следства пакуль не называецца).

Аператыўная работа вялася больш як год, і нарэшце падазраваемы быў затрыманы на месцы злачынства падчас куплі-продажу безакцызных цыгарэт. Канфіскавана тавараў на суму больш як тысяча долараў. Вядзецца следства. Ёсць аператыўныя даныя, што гэты прадпрымальнік таксама займаўся продажам безакцызных алкагольных напояў. Апошнім часам праваахоўныя органы даволі часта сутыкаюцца з прыкладамі прадпрымальніцкай дзейнасці ў абход падаткаў. Аднак, як паказвае практыка, такая цёмная дарожка рана ці позна прыводзіць на лаву падсудных.

Пётр РАБКАВЕЦ, Сяргей ПРОТАС.

КУРСЫ АБМЕНУ НАЯЎНЫХ ВАЛЮТ у камерцыйных банках на 26 верасня 1996 г.

Назва банка	Долар ЗША: Купля	Долар ЗША: Продаж	Нямецкая марка: Купля	Нямецкая марка: Продаж	Расійскі рубель: Купля	Расійскі рубель: Продаж	Тэлефоны
ФК «Вераніка» (за расійскія рублі)	5420	5505					531-504
Гал. упр. НБ па Мінску і Мінскай вобл.	18500		12200		3.40		26-64-41
Ф-л 0104 АКБ «Мінскі транзітны банк»	18550	18600	12200	12400	3.30	3.45	372-825
Ф-л № 3 «Гарант» АСКБ «Тэхнабанк»*	18560 5430	18600 5530	12250	12300	3.405	3.44	331-917
АКБ «Аб'яднаны капітал»	18500	18600	12200	12300	3.30	3.45	394-197
СКБ «Тэхнабанк»	18500	18600	12200	12300	3.40	3.44	342-242
Нацыянальны банк РБ (курс для безнаяўных разлікаў)	14650		9693.00		2.71		
Цэнтрабанк Расіі	5392		3580.35		100 бел. р. 28.20		

Інфармацыя прадастаўлена агенцтвам Граўцова.

УВАГА! «ПРАМАЯ ЛІНІЯ»

Паважаныя чытачы! На вашы пытанні адкажа міністр сацыяльнай абароны насельніцтва Рэспублікі Беларусь Вольга Браніславаўна ДАРГЕЛЬ

Сённяшні час, калі эканамічная, сацыяльная сітуацыя ў грамадстве, у краіне носяць надзвычай складаны характар, насельніцтва, кожны жыхар паасобку шукаюць адказы на многія і многія пытанні. І, як правіла, людзі, перакананы ў тым, што дзяржава павінна дапамагаць у вырашэнні ўсіх іх клопатаў. Ці так яно на самай справе? Якія абавязкі мы ўсё ж дарэмна ўскладаем на дзяржаўныя плечы? Наколькі трывалая сёння заканадаўчая база для кожнага з нас паасобку? На вашы пытанні па гэтых і іншых праблемах 11 кастрычніка з 11 гадзін да 12.30 па тэлефонах 232-38-21 і 232-38-92 адкажа міністр сацыяльнай абароны насельніцтва Рэспублікі Беларусь Вольга Браніславаўна Даргель. Папярэдне пытанні можна задаваць па тэлефонах: 268-28-72 і 268-27-51. Звяртайцеся таксама і пісьмова.

«ЛЕТНІ ЧАС» АДМЯНЯЕЦЦА АЖ У КАСТРЫЧНІКУ

Як паведаміла служба часу Белстандарту, у адпаведнасці з Пастановай Кабінета Міністраў Рэспублікі Беларусь № 317 ад 13 мая 1996 г. «Аб змяненні парадку вылічэння часу на тэрыторыі Рэспублікі Беларусь» для забеспячэння ўзгодненых з еўрапейскімі краінамі і дзяржавамі—удзельніцамі Садружнасці Незалежных Дзяржаў тэрмінаў увядзення і адмены летняга часу 27 кастрычніка 1996 года ў рэспубліцы заканчваецца перыяд дзеяння летняга часу ў 3 гадзіны пераводам стрэлак гадзіннікаў на адну гадзіну назад.

БЕЛАРУСЬ ВЫСТУПАЕ ЗА ЎСЕАБДЫМНУЮ ЗАБАРОНУ ЯДЗЕРНЫХ ВЫПРАБАВАННЯЎ

Міністр замежных спраў Беларусі Уладзімір Сянько, які знаходзіцца на 51-й сесіі Генеральнай Асамблеі ААН, 24 верасня ад імя беларускага ўрада падпісаў Дагавор аб усеабдымнай забароне ядзерных выпрабаванняў.

Гэты ж дакумент падпісалі пяць ядзерных дзяржаў — ЗША, Расія, Кітай, Францыя і Вялікабрытанія, таксама Германія, Польшча, Кіпр, Боснія і Герцагавіна, Нарвегія, Латвія, Славенія, Італія, ПАР, Грузія.

Дагавор аб усеабдымнай забароне ядзерных выпрабаванняў стаў вынікам перагавораў, якія праводзіліся ў рамках Канферэнцыі па раззбраенню ў Жэневе. Стаўшы ў чэрвені 1996 года паўнапраўным членам гэтага прэстыжнага міжнароднага форуму, Рэспубліка Беларусь прымала ўдзел у заключным этапе распрацоўкі гэтага дагавора, які з'яўляецца важнай вяхой на шляху да поўнага ядзернага раззбраення.

БЕЛТА.

ТЫРАЖ МЫ ВОСЕННЮ ПАДЛІЧЫМ...

Нарэшце падведзены папярэднія вынікі падпіскі на IV квартал гэтага года.

Прыемна адзначыць, што да нашых пастаянных чытачоў прыбавіліся яшчэ і новыя. Мяркуйце самі: калі ранейшы тыраж «Звязды» складаў каля 91 тысячы экземпляраў (з падпіскай і розничным продажам), то ўжо зараз толькі падпісчыкаў — 90.170. Калі раней у Мінску ў газеты быў тыраж 2900 экземпляраў, то зараз ён вырас яшчэ на 700. І гэта толькі паводле папярэдніх даных. Зрэшты, прапарцыянальна павялічыўся тыраж і ў іншых газет, аднак параўнуйце лічбы самі.

УСЯГО ПА РЭСПУБЛІЦЫ (экземпляраў)

«ЗВЯЗДА»	**— 90.170**
«Народная газета»	— 217.899
«Советская Белоруссия»	— 196.554
«Рэспубліка»	— 96.797
«Белорусская нива»	— 93.392
«Знамя юности»	— 16.763

Застаецца шчыра падзякаваць усім тым, хто паверыў нам, і сказаць: «У даўгу не застанёмся».

КАБІНЕТ МІНІСТРАЎ НАЗНАЧЫЎ

Кабінет Міністраў Рэспублікі Беларусь сваімі пастановамі назначыў:

Занямонца Сяргея Гаўрылавіча — намеснікам старшыні Камітэта па каштоўных металах Міністэрства фінансаў Рэспублікі Беларусь;

Крывецкага Мікалая Анатольевіча — кіраўніком адміністрацыі свабоднай эканамічнай зоны «Брэст».

БЕЛТА.

ПАРЛАМЕНЦКІ ДЗЁННІК

МАГЧЫМАСЦЬ АДКЛІКАННЯ ДЭПУТАТАЎ БЛІЗКАЯ ДА РЭАЛЬНАСЦІ

На пленарным пасяджэнні сесіі Вярхоўнага Савета 25 верасня быў прыняты ў першым чытанні Закон «Аб адкліканні дэпутатаў Вярхоўнага Савета і дэпутатаў мясцовых Саветаў». Такім чынам, заканадаўчы орган прадэманстраваў цвёрдае імкненне ўвесці ў жыццё новую норму ў дзейнасць абраннікаў народа.

Вядома, гэты закон выклікае неадназначныя ацэнкі сярод саміх парламентарыяў, паколькі непасрэдна ад яго залежыць іх лёс. Так, адны дзейнічаюць па прынцыпу «калі можна ініцыіраваць імпічмент Прэзідэнту, то чаму нельга адклікаць дэпутата». Другія лічаць, што пагроза адклікання будзе самым моцным стымулам, які прымусіць дэпутатаў працаваць на сваёй пасадзе з максімальнай аддачай. Іншыя ж бачаць у новаўвядзенні пастаянную пагрозу сваёй дзейнасці і выступаюць супраць таго, каб быць пад пастаянным «каўпаком» выбаршчыкаў.

Але сярод гэтага спектра думак існуе яшчэ адна, даволі цікавая і нечаканая. Яе выказалі дэпутаты ў кулуарных размовах і яна тлумачыць прынцыповае адабрэнне гэтага небяспечнага для саміх дэпутатаў законапраекта. Справа ў тым, што такім крокам выказваюцца адносіны да прапаноў Прэзідэнта ў новым праекце Канстытуцыі адносна магчымасці роспуску парламента. Маўляў, кантроль за дзейнасцю дэпутатаў можна забяспечыць законам. І, вядома ж, лепш аддацца «ў рукі» сваіх выбаршчыкаў, чым Прэзідэнта.

Акрамя таго, учора Вярхоўны Савет закончыў унясенне паправак і дапаўненняў у Закон «Аб статусе дэпутатаў Вярхоўнага Савета». Памянёныя два законы і сталі асноўным вынікам працы парламента ў гэты дзень.

Юрась ЛЯШКЕВІЧ.

ПАДРАБЯЗНАСЦІ

НАСТАЎНІКІ, ВЕРАГОДНА, СУСТРЭНУЦЬ СВАЁ ПРАФЕСІЯНАЛЬНАЕ СВЯТА З ПУСТОЙ КІШЭНЯЙ

Неўзабаве настаўнікі будуць адзначаць сваё прафесіянальнае свята. Іх, напэўна, павіншуюць вучні, родныя і блізкія. А што ж дзяржава? Як яна ўспомніць у гэты дзень пра тых, хто фарміруе сёння будучыню, выхоўвае наступныя пакаленні?

На вялікі жаль, сёння даводзіцца канстатаваць толькі сумнае: запазычанасць па выплаце заработнай платы застаецца даволі высокая: згодна з апошнімі данымі, яна складае 22,9 мільярда рублёў. Самыя вялікія даўгі зараз за Магілёўскай вобласцю — 10,5 мільярда рублёў. На Міншчыне лічба складае 6,1, Віцебшчыне — 1,5, Гродзеншчыне — 2,6, Брэстчыне — практычна 2 мільярды рублёў.

Пакуль яшчэ невядома, як будзе выконвацца прэзідэнцкі Указ № 340 «Аб умовах сацыяльнай падтрымкі працуючых у бюджэтнай сферы». Нягледзячы на актыўныя дзеянні галіновага прафсаюза, сітуацыя з выплатай пяці мінімальных заработных плат настаўнікам, хаця б з нагоды прафесіянальнага свята, сёння застаецца толькі на ўзроўні размоў. Адпаведныя ўстановы не даюць зараз абяцанняў: маўляў, даходная частка бюджэту памяншаецца, таму асноўнай крыніцай фінансавання бюджэтнікаў павінны стаць сродкі з мясцовых бюджэтаў. Пісьмо міністра адукацыі і навукі Васіля Стражава з аналізам сітуацыі з настаўніцкім заробкам, як паведамілі ў галіновым прафсаюзе, зараз знаходзіцца ў віцэ-прэм'ера Русакевіча.

Мікалай ЛІТВІНАЎ.

ХОД ВЫПЛАТЫ ДАПАМОГІ ГРАМАДЗЯНАМ БЕЛАРУСІ, ЯКІЯ ПАЦЯРПЕЛІ АД НАЦЫЯНАЛ-САЦЫЯЛІСЦКІХ ПРАСЛЕДАВАННЯЎ

Па стану на 20 верасня 1996 года грамадзянам Беларусі, якія пацярпелі ад нацыянал-сацыялісцкіх праследаванняў падчас другой сусветнай вайны, акцыянерным ашчадным банкам «Беларусбанк» выплачана амаль 4 мільёны марак ФРГ. Як вядома, бягучы рахунак Беларускага рэспубліканскага фонду «Узаемаразуменне і прымірэнне», дзе і знаходзяцца сродкі, прызначаныя для выплаты, на абслугоўванне ў «Беларусбанк» былі пераведзены з 12 ліпеня. Падстава — распараджэнне Прэзідэнта Аляксандра Лукашэнкі ад 9 ліпеня 1996 года. Пра тое, як робіцца выплата дапамогі ахвярам нацыянал-сацыялісцкіх праследаванняў, расказвае старшыня праўлення «Беларусбанка» Надзея Ермакова:

— Рашэнне аб пераводзе рахунку фонду «Узаемаразуменне і прымірэнне» на абслугоўванне ў наш банк было прынята з улікам сацыяльна-палітычнай значнасці своечасовай выплаты фінансавай дапамогі грамадзянам, якія пацярпелі ад нацызму. Перад «Беларусбанкам» пастаўлена задача завяршыць гэты працэс да 30 чэрвеня 1997 года.

Антон АНДРОСАЎ, БелаПАН.

АФІЦЫЙНА

УКАЗ ПРЭЗІДЭНТА РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ № 382

АБ ПАВЕЛІЧЭННІ ПАМЕРАЎ СТЫПЕНДЫЙ АСПІРАНТАМ, СТУДЭНТАМ ВЫШЭЙШЫХ І НАВУЧЭНЦАМ СЯРЭДНІХ СПЕЦЫЯЛЬНЫХ НАВУЧАЛЬНЫХ УСТАНОЎ

У мэтах сацыяльнай падтрымкі навучэнскай моладзі і стымулявання яе дасягненняў у вучобе **пастанаўляю:**

1. Павялічыць з 1 студзеня 1997 г. памеры ўстаноўленых у адпаведнасці з дзеючым заканадаўствам дзяржаўных стыпендый аспірантам, студэнтам вышэйшых і навучэнцам сярэдніх спецыяльных навучальных устаноў, у тым ліку:

імянных стыпендый усіх відаў і стыпендый аспірантам — на 50 працэнтаў;

мінімальных навучальных стыпендый — на 25 працэнтаў;

сацыяльных стыпендый — на 30 працэнтаў.

2. Устанавіць, што з 1 студзеня 1997 г. 5,5 працэнта бюджэтных сродкаў, якія выдзяляюцца на стыпендыяльнае забеспячэнне, накіроўваюцца на выплату надбавак за поспехі ў вучобе і навуковай рабоце, а таксама на аказанне матэрыяльнай дапамогі аспірантам, студэнтам вышэйшых і навучэнцам сярэдніх спецыяльных навучальных устаноў.

3. Кабінету Міністраў Рэспублікі Беларусь:

забяспечыць прывядзенне рашэнняў урада і падведамасных яму органаў у адпаведнасць з гэтым Указам;

прадугледзець у праекце рэспубліканскага бюджэту на 1997 год выдзяленне сродкаў на стыпендыяльнае забеспячэнне навучэнскай моладзі ў адпаведнасці з гэтым Указам.

Прэзідэнт Рэспублікі Беларусь А. ЛУКАШЭНКА.

25 верасня 1996 г.
г. Мінск.

Аляксандр ЛУКАШЭНКА:

«БЕЛАРУСЬ ЗАЦІКАЎЛЕНА ВА ЎМАЦАВАННІ АБСЕ»

Пытанням супрацоўніцтва паміж Беларуссю і Арганізацыяй па бяспецы і супрацоўніцтву ў Еўропе (АБСЕ), пошуку канкрэтных шляхоў узаемадзеяння з ёй была прысвечана сустрэча Прэзідэнта нашай рэспублікі Аляксандра Лукашэнкі з Генеральным сакратаром АБСЕ Джанкарла Арагонам, якая адбылася 25 верасня ў рэзідэнцыі кіраўніка краіны.

У ходзе сустрэчы Прэзідэнт нашай дзяржавы ад імя кіраўніцтва рэспублікі запэўніў госця, што Беларусь вельмі зацікаўлена ва ўмацаванні дзейнасці АБСЕ і вялікае значэнне надае маючаму адбыцца самміту гэтай еўрапейскай арганізацыі. «Мы падтрымліваем тую мадэль усеагульнай бяспекі на кантыненце, якую прапануе АБСЕ, і ўпэўнены, што з ёй Еўропа павінна ўвайсці ў XXI стагоддзе», — падкрэсліў кіраўнік дзяржавы.

Аляксандр Лукашэнка выказаў таксама падтрымку намаганням АБСЕ па вырашэнню канфлікту ў Нагорным Карабаху, па стабілізацыі становішча на Балканскім паўвостраве, у чым, дарэчы, прымае пасільны ўдзел і беларускі бок. Паводле яго слоў, Беларусь — адкрытая дзяржава, гатовая аказваць садзейнічанне новаму генеральнаму сакратару гэтай еўрапейскай арганізацыі, якім з'яўляецца пан Арагона. У час гутаркі бакі абмяняліся думкамі аб сітуацыі ў Еўропе, і ў нашым рэгіёне ў прыватнасці. Былі выказаны меркаванні аб стабілізацыі сітуацыі ў гарачых кропках кантынента.

Тое, што Еўропа і непасрэдна АБСЕ праяўляюць даволі вялікую цікавасць да Беларусі і змяненняў, якія адбываюцца ў нашай краіне, адзначалася і ў час перамоў Джанкарла Арагоны з першым намеснікам кіраўніка беларускага знешнепалітычнага ведамства Валерыем Цапкалам, праведзеных напярэдадні вечарам у Міністэрстве замежных спраў рэспублікі. У ходзе гутаркі беларускі дыпламат азнаёміў генеральнага сакратара АБСЕ з унутрыпалітычнай сітуацыяй у нашай рэспубліцы. Бакі абмяняліся думкамі і па маючаму адбыцца ў Беларусі рэферэндуму. Кіраўнік АБСЕ са свайго боку запэўніў, што ён акажа адпаведную падтрымку плебісцыту на міжнародным узроўні.

У той жа час першы намеснік кіраўніка беларускай дыпламатыі адзначыў крыху прадузяты падыход на кантыненце ў ацэнцы сітуацыі ў Беларусі, у прыватнасці, па правах чалавека ў нашай рэспубліцы.

Валерый Цапкала таксама закрануў пытанне аб суме ўзносу нашай краіны ў бюджэт АБСЕ, якая, паводле яго слоў, крыху завышана і не адпавядае агульнапрынятаму прынцыпу, што грунтуецца на плацежаздольнасці дзяржавы. Пры гэтым быў прыведзены прыклад ААН, узнос Беларусі ў якую зменшаны амаль удвая.

Джанкарла Арагона зазначыў, што ён з разуменнем ставіцца да гэтай прапановы, і выказаў гатоўнасць аказаць садзейнічанне ў станоўчым вырашэнні гэтага пытання.

Ігар РУБАН, БЕЛТА.

ЦІКАВАСЦЬ ДА БЕЛАРУСІ НЕ ЗНІЖАЕЦЦА

Учора ў парламенце адбылася сустрэча Старшыні Вярхоўнага Савета Сямёна Шарэцкага з намеснікам Дзяржаўнага міністра замежных спраў Вялікабрытаніі, дырэктарам Еўрапейскага дэпартамента Фрэнсісам Рычардсам, які знаходзіцца ў Беларусі з кароткачасовым візітам. На сустрэчы таксама прысутнічала пасол Вялікабрытаніі ў Беларусі сп. Джэсіка Пірс.

Падчас гутаркі сп. Рычардс паведаміў, што падзеі ў Беларусі выклікаюць вялікую цікавасць у Еўропе, таму ён хацеў бы пачуць ацэнку палітычнай і эканамічнай сітуацыі ў нашай краіне з вуснаў спікера. У адказ Сямён Шарэцкі расказаў пра стан спраў як у галіне эканомікі, так і палітыкі.

Выказваючыся адносна рэферэндуму, спікер пацвердзіў сваё перакананне, што найлепшым выйсцем са становішча было б адкліканне абодвух праектаў Канстытуцыі — прэзідэнцкага і дэпутацкага — і стварэнне пагаджальнай камісіі. На гэта намеснік дзяржаўнага міністра заўважыў, што, безумоўна, рэферэндум — справа Беларусі, але ад яго вынікаў залежыць многае як у самой рэспубліцы, так і ў адносінах да яе. У заключэнне ён выказаў спадзяванне, што Беларусь дастойна выйдзе з гэтай сітуацыі, захавае дэмакратычныя прынцыпы свайго развіцця і стане паўнапраўным членам еўрапейскай сям'і.

Юрась ЛЯШКЕВІЧ.

ПРЭЗІДЭНТ БЕЛАРУСІ ПАВІНШАВАЎ НАРОДНЫХ АРТЫСТАК

У дзень юбілею народнай артысткі Беларусі Зінаіды Браварскай Прэзідэнт Аляксандр Лукашэнка накіраваў Зінаідзе Іванаўне прывітальную тэлеграму. «Ваша акцёрскае жыццё на купалаўскай сцэне — гэта цэлая эпоха ў нацыянальным мастацтве», — адзначаецца ў віншавальнай тэлеграме. Прэзідэнт Беларусі пажадаў Зінаідзе Браварскай, актрысе яркай творчай індывідуальнасці і высокай сцэнічнай культуры, творчых поспехаў, моцнага здароўя, вялікага шчасця, радасці і дабрабыту.

«Сваім яскравым талентам Вы несяце людзям шчасце духоўнага ачышчэння, святла і любові», — гаворыцца ў тэлеграме Аляксандра Лукашэнкі, якую ён накіраваў з нагоды юбілею народнай артысткі Беларусі і Савецкага Саюза Аляксандры Іванаўне Клімавай. Прэзідэнт Лукашэнка адзначыў, што ролі, сыграныя Аляксандрай Клімавай на сцэне Дзяржаўнага акадэмічнага рускага драматычнага тэатра імя М. Горкага, — гэта цэлая эпоха ў тэатральным мастацтве Беларусі.

ПЕРАРЭГІСТРАЦЫЯ: СУБ'ЕКТЫ НЕ СПЯШАЮЦЦА...

Можна меркаваць, што няўрымслівы клас прадпрымальнікаў, народжаны нашым часам, нягледзячы на пэўны негатыў да яго з боку пэўнай часткі грамадства, выйдзе з гэтай восені яшчэ больш напорыстым. Хоць і яўна не такім шматлікім... І справа не ў тым, што ў яго нядаўна з'явілася сваё міністэрства. Клас загартоўваецца, набывае больш дасканалую форму...

— Ну вось, глядзіце, — расказваў адзін з прадстаўнікоў гэтага класа, — колькі ў маім «бегунку» пазначана фондаў... Усе трэба абегаць, супраць кожнага павінны з'явіцца подпіс і пячатка.

Размова — аб перарэгістрацыі, якая была аб'яўлена летам і павінна быць праведзена да канца года... А «бегунок» — гэта даведка з пералікам пазабюджэтных фондаў у ім. «Абегаць» жа — г. зн. атрымаць пацвярджэнне ад фондаў, што ніякіх грахоў перад імі няма, усе плацяжы ў іх унесены ў свой час. («Але навошта я сам павінен даказваць, што я не вярблюд? Чаму, напрыклад, для вызначэння маёй крыштальнасці проста не зазірнуць у мае плацежныя дакументы?» — пытаўся прадстаўнік.)

Акрамя гэтай даведкі, нашаму прадстаўніку трэба яшчэ атрымаць даведку аб адсутнасці запазычанасцей па ўсіх падатках у бюджэт. А яшчэ — даведку з органаў статыстыкі. Таксама наконт таго, што бязгрэшны, г. зн. што стаіш на ўліку, прадстаўляеш належныя справаздачы... А яшчэ — копію дакумента на права размяшчэння па пазначанаму юрыдычнаму адрасу... Словам, нашы «даведачныя» чыноўнікі не сумуюць без працы. Гэтак жа, як і раней. Ну, а клас удасканальвае форму... І спаражняе кашалькі. Сама перарэгістрацыя, нягледзячы на прагучаўшыя запэўніванні, што яна будзе праводзіцца бясплатна, — усё ж каштуе грошай. Праўда, гэта названа платай за новае пасведчанне: для юрыдычных асоб — дзве мінімальныя зарплаты, або 200 тысяч рублёў, для прадпрымальнікаў без утварэння юрыдычнай асобы — палова «мінімалкі». Між іншым, гэткія нераўнацэнныя пасведчанні...

Аднак вернемся да даведак. Дакладней, ужо да абавязковага заключэння падатковай інспекцыі адносна таго, як суб'екты гаспадарання захоўваюць пэўныя ўмовы. Перада мной узор такога заключэння (чысты бланк). Верх бюракратычнага майстэрства! У бланку 10 пунктаў, па якіх і робіцца заключэнне. Але не гэта адметнае, а сам тэкст, які мае суровы пракурорскі стыль і судовую катэгарычнасць. Вось некаторыя з пунктаў: «Ажыццяўляў дзейнасць, якая супярэчыць мэтам яго (г. зн. суб'екта) дзейнасці або не прадугледжана яго заснавальніцкімі дакументамі, або без належнага дазволу (ліцэнзіі), або іншую дзейнасць з парушэннем заканадаўства»; «Хаваў (заніжаў) прыбытак (даходы) і іншыя аб'екты падаткаабкладання...»; «Перашкаджаў доступу ўпаўнаважаных асоб у памяшканні, выкарыстоўваемыя ім для ажыццяўлення сваёй дзейнасці» і г. д. Варта падкрэсліць: менавіта «не меў», «не ажыццяўляў», «дапусціў», «не сфарміраваў», «не забяспечыў»... І толькі. Без альтэрнатывы. Гэткі крыміналістычны апытальнік, які загадзя ставіць суб'екты ў пазіцыю вінаватых, у пазіцыю адпетых зламыснікаў.

Такая працэдура. Але гэта, хутчэй, пытанне прыватнага характару. Разам з тым па-ранейшаму не здымаюцца пытанні мэтазгоднасці як самой перарэгістрацыі, так і тых патрабаванняў, што прад'яўляюцца пры гэтым да суб'ектаў і служаць падставай для аргвывадаў, г. зн. для іх закрыцця. Нагадаем найбольш прынцыповыя з гэтых патрабаванняў. Зыходзячы з таго ж «апытальніка». «Не меў руху сродкаў на банкаўскіх рахунках на працягу 6 месяцаў...» Ну, і што з гэтага вынікае? Тое, што суб'ект злосны элемент, парушальнік? Проста недарэчны аргумент, прадузятасць якога відавочная. Аднак наконт прадузятасці скажам далей, а цяпер яшчэ адзін, з дазволу, «аргумент»: «Не ажыццяўляў гаспадарчую дзейнасць на працягу 6 месяцаў...» Зноў-такі: ну і што? А галоўнае: хто дакажа? Можа якраз і займаўся гэтай дзейнасцю. Толькі вынік яе будзе бачны ўвогуле праз год... Цікава, з чаго зыходзілі распрацоўшчыкі ўказа?

Яшчэ: «Дапусціў стратную дзейнасць па выніках фінансавага года»... І гэта — таксама падстава для аргвывадаў? Але ж гэта галаўны боль самога суб'екта, яго сродкі «праляцелі». Колькі на Захадзе фірмаў пастаянна вылятаюць у трубу... Іншая справа — суб'ект не проста стаў банкрутам, а завінаваціўся пры гэтым іншым... Але ў такім выпадку справа павінна ісці праз суд, што, дарэчы, і прадугледжана адпаведнымі законамі. Вядома, гэта патрабуе пэўнай цяганіны, неабходнасці доказаў... Вядома, праз выканкомы, якія і надзелены правам «спыняць», па-адміністрацыйнаму — лягчэй.

Між іншым, у сувязі з гэтымі патрабаваннямі выканкомы будуць пастаўлены ў даволі казытлівае становішча. У палажэнні аб правядзенні агульнарэспубліканскай рэгістрацыі суб'ектаў гаспадарання зазначана, што апошнія (пры перарэгістрацыі) прадстаўляюць сярод адпаведных дакументаў і наступны: «пацвярджэнне дзяржаўнай падатковай інспекцыі па месцы ўліку юрыдычнай асобы аб адсутнасці ў яе запазычанасці па плацяжах у рэспубліканскі і мясцовыя бюджэты і ў пазабюджэтныя фонды...» Яўная прамашка распрацоўшчыкаў. Ды згодна ж з гэтым пунктам з дзяржаўных прадпрыемстваў, у якіх скрозь запазычанасці, могуць атрымаць жаданую даведку літаральна толькі лічаныя. Усе іх «спыніць»?

Па якому ж прынцыпу будуць «спыняць»? Па прынцыпу дзяржаўны — недзяржаўны, і тым самым мяркуемая скіраванасць перарэгістрацыі будзе даказана на практыцы? Але ж як тады быць з іншым прынцыпам (зрэшты, больш дэклараваным) — прынцыпам роўнасці ўсіх суб'ектаў гаспадарання?

Прынамсі, наконт перарэгістрацыі нямала ўжо сказана раней. Варта дадаць: напрыклад, у Мінску, згодна са сведчаннем адказнай асобы з Мінгарвыканкома, яна ідзе зусім слаба, г. зн. не спяшаюцца суб'екты. (Паводле назірання, асабліва не спяшаюцца дзяржаўныя. І, хутчэй за ўсё, зразумела чаму. Каму ахвота раней часу класці галаву на плаху? Няхай і дзяржаўную. Раптам не разбяруцца... А недзяржаўныя, відавочна, проста не жадаюць бегаць па дзяржаўных кабінетах.)

— Страта і часу, і грошай, — зазначыў мой канфідэнцыяльны субяседнік з Мінгарвыканкома. — Перарэгістрацыя скіравана на прасейванне, але каму лягчэй стане, калі зменшыцца колькасць суб'ектаў? Лепш дазволілі б афіцыйна прадаваць фірмы... Увогуле, рынак сам усё вызначыць: і колькасць іх, і напрамкі дзейнасці. А калі хто стварае фірму з мэтай падману, ёсць для гэтага адпаведныя органы, няхай працуюць. Няхай таксама працуе Закон аб банкруцтве...

У заключэнне варта дадаць: парламенцкая Камісія па эканамічнай палітыцы і рэформах накіравала ў Канстытуцыйны суд прапанову аб праверцы ўказа № 208, згодна з якім і праводзіцца перарэгістрацыя, на адпаведнасць яго Канстытуцыі і законам.

Іван БАРАНОЎСКІ.

АДНЫМ СКАЗАМ

● З агульнай колькасці кватэр, **якія сталі ўласнасцю грамадзян** на 1 жніўня, каля 14 працэнтаў прыпадае на памяшканні, атрыманыя імі **бясплатна** ў выніку зносу прыватных жылых дамоў у сувязі з канфіскацыяй зямельных участкаў для дзяржаўных і грамадскіх патрэб, а таксама за кошт выкарыстання прадастаўляемых ільгот.

● У жніўні было **дапушчана зніжэнне вытворчасці** металарэзных станкоў на 30,7 працэнта, трактароў — на 50,1 працэнта, асвятляльных электралямпаў — на 20,1 працэнта, лінолеуму — на 31,1 працэнта, бытавых гадзіннікаў — на 32,2 працэнта і іншых відаў прадукцыі.

● У сярэднім па рэспубліцы ў гэтым годзе на вакантныя месцы ў дзяржаўных інстытуцкіх і універсітэцкіх аўдыторыях **прэтэндавалі 2,2 чалавека** на месца.

● **Рэальныя грашовыя даходы насельніцтва**, якія яно мела, у студзені—жніўні ў параўнанні з тым жа перыядам мінулага года выраслі ўсяго на 2 працэнты.

● У жніўні, згодна са статыстычнымі данымі, **бульба патаннела** на 31,3 працэнта.

● Цэны на прадпрыемствах грамадскага харчавання з пачатку года **павялічыліся** на 31,8 працэнта.

● За сем першых месяцаў **у сталіцы** рэспублікі ўчынены 84 **забойствы** (за той жа перыяд мінулага года — 65).

Пад шатамі балюе восень... Фота Уладзіміра ФЯДОТАВА.

ПАДРАБЯЗНАСЦІ

ЯК РЫХТУЕМСЯ ДА ЗІМЫ?

Рамантуем

На прадпрыемствах Беларускай энергасістэмы па стану на 1 верасня 1996 года адрамантавана 15 энергетычных катлоў магутнасцю 3535 тон пары ў гадзіну, 4 турбіны магутнасцю 422 мегават і 12 вадагрэйна-ацяпляльных катлоў. Зроблена замена цеплавых сетак працягласцю 48,3 кіламетра (у тым ліку 11,7 — магістральных).

Недахват фінансавых сродкаў прыпыніў рамонт энергаблока № 4 і другой турбіны Мінскай ЦЭЦ-4, шэрага аб'ектаў Мазырскай і Наваполацкай ЦЭЦ. На меркаванню спецыялістаў Міністэрства паліўнай энергетыкі, намечаныя рамонты асноўнага абсталявання могуць быць закончаны толькі на 70—90 працэнтаў.

Абласнымі ўпраўленнямі жыллёва-камунальнай гаспадаркі праводзіцца замена чыгунных катлоў сістэмы ацяплення больш эфектыўнымі стальнымі. Іх устаноўлена 120 з 247 запланаваных. На жаль, гэтыя работы праводзяцца ў асноўным за кошт мясцовых бюджэтаў, бо фінансаванне на дзяржаўным узроўні склала 4,5 замест неабходных 60 мільярдаў рублёў.

Няхватка сродкаў, як бачым, адыграе сваю ролю ў працэсе падрыхтоўкі да зімовых маразоў. А яны ўжо не за гарамі.

Закупляем

Сродкі, якія выдзелены ўрадам на цэнтралізаваную закупку паліва, дазволілі па стану на 1 верасня 1996 года стварыць запас 118 тысяч тон мазуту (пры заданні на 1 кастрычніка — 161,4 тысячы тон).

З улікам перапрацоўкі на працягу сямі месяцаў бягучага года сырой нафты ў аб'ёме 8,4 мільёна тон і ў адпаведнасці з заключанымі з расійскімі кампаніямі дагаворамі рэальнае паступленне гэтага неабходнага прадукту будзе складаць каля 14 мільёнаў тон, што ў цэлым адпавядае мінулагоднім паказчыкам.

Дагаворам з расійскім акцыянерным таварыствам «Газпром» прадугледжваецца пастаўка ў Беларусь 14 мільярдаў кубаметраў прыроднага газу. Паводле апошніх даных, яго ўжо паступіла 8,7 мільярда кубічных метраў.

Таксама даволі ўстойліва ажыццяўляецца паступленне па імпарту электрычнай энергіі, і аб'ём яе атрымана зараз на 40 працэнтаў больш, чым за адпаведны перыяд 1995 года. Плануецца, што сёлета з Расіі і Літвы ў Беларусь будзе атрымана 8 мільярдаў кілават-гадзін.

Праводзіцца работа па забеспячэнню паліам насельніцтва: за студзень—жнівень бягучага года было рэалізавана 631 тысяча тон цвёрдага паліва, у тым ліку 401 тысяча тон — для прыватных домаўладанняў. У гэтым ліку ўваходзяць дровы — 158,2 (142,7), паліўныя брыкеты — 700,1 (572,9), вугаль — 211,1 (23,3) тысяч тон.

Даўгі

На першы погляд, неблагая сітуацыя з забеспячэннем паліўнымі рэсурсамі суправаджаецца ўстойлівым нарастаннем неплацяжоў. Па стану на 5 верасня бягучага года увесь доўг рэспублікі па прыродным газу, пастаўленаму з Расіі, склаў 138,1 мільёна долараў, па электрычнай энергіі — 20,7. Прычым, калі ў мінулым годзе ўдалося значна скараціць запазычанасць за кошт дзяржаўнага ўплыву, то па газу штомесячны ўзрастанне па 20—25 мільёнаў долараў.

Зразумела, што дзяржаўныя даўгі складваюцца з даўгоў спажыўцоў. Запазычанасць спажыўцоў рэспублікі за прыродны газ склала 1957 мільярдаў рублёў, па электрычнай і цеплавой энергіі — 3649 (лічбы на 5 верасня 1996 года). Найбольш буйнымі неплацельшчыкамі з'яўляюцца Міністэрства прамысловасці — 1081, Міністэрства сельскай гаспадаркі — 875 і Міністэрства жыллёва-камунальнай гаспадаркі — 462 мільярды рублёў.

Сярод прадпрыемстваў у сумным спісе даўжнікоў першую прыступку займае Мінскі трактарны завод, які завінаваціўся за цяпло і электраэнергію 209,7 мільярда рублёў (год таму — 118), далей ідуць вытворчае аб'яднанне «Палімір» з Наваполацка — 194,3 (39,6), «Карал» — 134,1 (63,6), віцебскі «Даламіт» — 76,9 (44,1).

Прыкладна такая ж складаная сітуацыя з аплатай за газ. [illegible] 276 працэнтаў [illegible] адключэнне ад яго падачы, 113 — часткова абмежаванні, на 120 аформлены ісковыя заявы ў гаспадарчыя суды. Ва ўмовах адсутнасці рэальных сродкаў прадпрыемствы і фабрыкі шырока выкарыстоўваюць таварную форму разліку (знакаміты бартэр) — сённяшні ўзровень такіх разлікаў дасягае 58 працэнтаў ад агульнай колькасці кантрактаў. Праводзіцца работа па ўвядзенню разлікаў эканоміі: на 1996 год запланавана ўстанавіць 22 тысячы прыбораў уліку расходу цяпла, гарачай і халоднай вады (у тым ліку за першае паўгоддзе — 9,1 тысячы). Аднак і тут недахват сродкаў абмяжоўвае перспектывы — за сем месяцаў уведзена ў дзеянне толькі 3 тысячы прыбораў.

Перспектывы

У наступным годзе рэсурс сырой нафты ў адпаведнасці з планам павінен скласці 14,3 мільёна тон (1,75 ўласнай). Імпарт будзе ажыццяўляцца расійскімі кампаніямі «Слаўнафта», «Юкас», «ЛУКойл» і іншымі. Пастаўкі газу АТ «Газпром» плануюцца на ўзроўні 15,1 мільярда кубаметраў (на 6,3 працэнта вышэй за сёлетні паказчык). Увесь імпарт электраэнергіі складзе 7,6 мільярда кілават-гадзін, што на 5 працэнтаў ніжэй за ўзровень 1996 года. [illegible]

Насельніцтва, верагодна, сутыкнецца ў бягучым годзе з павышэннем цэн на паліва і энергію, таму што [illegible] на атрыманне тарыфаў, якія адлюстроўваюць рэальныя затраты.

А наогул надыходзячая зіма, па ацэнках спецыялістаў, будзе вельмі складаным выпрабаваннем для ўсіх нас.

Мікалай ЛІТВІНАЎ.

РЭПАРЦЁР АТРЫМАЎ ЗАДАННЕ...

...Страціць прытомнасць

Уласна, такога задання я не атрымліваў. Было даручэнне, якое датычылася медыцыны. Але ж нездарма кажуць, што на лаўца і звер бяжыць.

Прытомнасць я сапраўды страціў. Адбылося гэта каля 8 гадзін раніцы на аўтобусным прыпынку «Праспект Міру» ў Магілёве. Да гэтага нічога падобнага са мной не здаралася. Таму, калі раптам пачаў губляць глебу пад нагамі, падумаў, усё, смерць.

Побач была лаўка, пакрытая раннім шэранем і таму свабодная. Калі б не гэтая лаўка, я абавязкова ўдарыўся б аб асфальт. Аднак, губляючы прытомнасць, паспеў учапіцца рукамі за мокрую драўніну.

Народу на прыпынку было шмат: бы, як гавораць, [illegible]. Але маю недарэчную позу ніхто не звярнуў увагі. Горш таго. Вакол мяне неўпрыкмет утварылася зона адчужэння. Мусіць, людзі падумалі, што «насёрбаўся».

Да мяне ўсё ж падышоў нейкі мужчына, прапанаваў бляшанку піва. Я адмовіўся, пакруціў галавой і, наадварот, папрасіў нашатыру. Мужык пачаў апытваць бліжэйшую публіку, але ніхто нічога не даў. Чамусьці ні адзін чалавек не меў з сабой нават таблеткі валідолу.

Транспарт падыходзіў і адыходзіў, людзі на прыпынку мяняліся, на мяне кідалі раўнадушныя позіркі, а я паміраў. У цэнтры вялікага і шматлюднага горада. Крычаць не мог. Мог шаптаць, у чым, зараз не ўпэўнены.

Бог, напэўна, усё ж ёсць. Гэты прыпынак, на шчасце, аказаўся на шляху, па якім дабіраюцца на работу супрацоўнікі абласной бальніцы. Чыёсьці прафесіянальнае вока беспамылкова вызначыла мой крытычны стан. Я цьмяна памятаю, што са мною рабілі. Памятаю, як жанчына бегала на прыпынак таксі (ён літаральна ў пяці метрах), і таксіст па рацыі выклікаў «хуткую дапамогу». «Хуткая» не прыехала. Хвілін праз дваццаць мяне занеслі ў таксі і прымчалі ў бліжэйшую бальніцу. Як ужо гаварыў, гэта была абласная лякарня.

У прыёмным пакоі — і гэта памятаю — маю выратавальніцу «адчыталі». За тое, што не ведала майго прозвішча і хатняга адраса. За тое, што прывезла ў абласную, а не ў гарадскую бальніцу. Бедная жанчынка. Яна заплаціла за таксі, спазнілася з-за міласэрнага ўчынку на работу, нахвалявалася, атрымала прачуханку. Што ж, за дабрыню ў нас караюць.

Астатняе, думаю, нецікава.

Цяпер, калі ачуняў і аналізую той непрыемны выпадак, хочацца выказаць некалькі меркаванняў, ад якіх робіцца страшна (псіхатэрапеўт назваў бы гэт[illegible] вага стану).

Яшчэ б не навязлівага. Паспрабуй адмахнуцца ад думкі, што ні з таго ні з сяго [illegible] яшчэ раз, скажам, вечарам. Не разлічвай тады на падтрымку грамадзян, а рызыкуеш стаць лёгкай здабычай хуліганаў, калі, вядома, раней не падбярэ патрульны нарад міліцыі. Такія зараз мы жорсткія. Такія індывідуалісты, занятыя выключна сабою, культ чаго навязваюць дэмакратычныя пераўтварэнні. Ну няма ў людзей таблетак у [illegible] (між іншым, [illegible] няма нават у аптэчцы [illegible]), дык жа медыцынскія аптэчкі на выпадак аказання неадкладнай дапамогі павінны быць у вадзіцеляў, тым больш дзяржаўных таксі. Чаму таксісты аказаліся такімі абыякавымі?

Жабрацкі стан медыцыны — па вялікаму рахунку — [illegible] Падаткі з [illegible] дзяржава здымала спраўна, [illegible] «Мінздраў папярэджвае...» Тым не менш, цыгарэты можна знайсці ў любой гандлёвай кропцы. [illegible] А валідол — не мінімум? Не тавар першай неабходнасці? Чаму ж на яго трэба [illegible] ў аптэку, якая на тым праспекце Міру працуе з васьмі, а [illegible]

Карыстаючыся выпадкам, хачу выказаць падзяку жанчыне, якая выратавала мне жыццё. Шкада, што атрымалася, як у вядомым вершы: «Знак ГТО на груди у него, больше не знаем о нём ничего»...

Васіль ЛЕЎЧАНКА.

ПЕРАД ЛЮСТЭРКАМ

ПАЧЫНАЕЦЦА ЎСЁ З ЛЮБОВІ...

Тэму гэтай гаворкі падказаў канкрэтны выпадак, які адбыўся зусім нядаўна. Неяк надвячоркам у маёй хаце пачуўся тэлефонны званок, і глухаваты, трывожна-разгублены голас сябра-журналіста распавёў аб няшчасным здарэнні, у якое трапіў мой знаёмы. За сто пяцьдзесят кіламетраў ад майго горада і за чатырыста ад ягонага ён з жонкай стаў ахвярай аўтамабільнай катастрофы. Абодва мелі патрэбу ў экстраннай дапамозе.

Абставіны ўскладняліся яшчэ і тым, што здарэнне адбылося на тэрыторыі Расіі, і медыцынскі транспарт, каб даставіць у бліжэйшы беларускі горад, там, вядома, даваць не збіраліся, як, зрэшты, і пакідаць хворых на стацыянарнае лячэнне. Трэба было адшукаць транспарт, забраць і даставіць іх у бальніцу... Адным словам, клопат. І немалы.

Па наіўнасці я разлічваў, што страшнае слова «бяда» выкліча хуткую рэакцыю суперажывання і спагады. Скажу адразу: адбылося гэта далёка не ва ўсіх, з кім давялося гутарыць у гэты і наступны дзень. Сярод маіх суразмоўцаў былі, вядома, медыкі, гаспадарчыя кіраўнікі, бізнесмены — усе, хто мог дапамагчы здабыць транспарт і пакласці людзей у бальніцу.

Кіраўнік буйной медыцынскай установы паскардзіўся на няспраўнасць транспарту і абяцаў падумаць, як вырашыць пытанне. Знаёмы пацярпеўшага, які меў у сваім распараджэнні мікрааўтобус, прасіў пазваніць праз паўгадзіны, затым яшчэ праз паўгадзіны...

Нарэшце, у другой палове дня транспарт знайшоўся. З палёгкай тэлефаную ў бальніцу, дзе знаходзяцца пацярпеўшыя, каб папярэдзіць, што неўзабаве прыеду. Трубку падняў, як аказалася, доктар. Не дужа ветліва ён запатрабаваў, каб прыязджалі як найхутчэй і ў суправаджэнні медработніка.

Пачаўся новы этап пошукаў. Як на дзіва, усе знаёмыя медработнікі аказаліся страшна занятыя. Чуючы сакраментальнае «Вось каб крыху раней...», я моўчкі клаў трубку. Як да апошняй надзеі дазваніўся да ўласнай сястры, якая мае спецыяльнасць фельшаркі і працуе ў адной з паліклінік горада.

— А гэта надоўга? — крыху памаўчаўшы, спытала яна.

— Ну, гадзіны на тры-чатыры...

— Тады не магу, муж з працы прыйдзе, карміць вячэрай трэба.

Выратаванне знайшлося, як гэта бывае, там, дзе зусім не спадзяваўся. У адчаі наважыўся пазваніць загадчыку хірургічнага аддзялення бальніцы, з якім некалі сустракаўся на сесіях гарсавета, калі абодва былі дэпутатамі. Той адказаў проста і хутка:

— Прыязджайце. Праз пяць хвілін буду гатовы.

І апошні штрышок, які завяршыў карціну ўражанняў, быў назаўтра, калі я наведаў сяброў ужо на месцы, у бальніцы нашага горада.

— Павезяце далей, на іх радзіму, або будзем лячыць тут? — запытаў маладзенькі доктар. — Канешне, патрэбна тэрміновая аперацыя, але калі захочаце, то мы аддадзім з задавальненнем.

— Што значыць «з задавальненнем»? — разгублена папытаўся я. — Калі ж трэба тэрмінова рабіць аперацыю, то навошта мне яшчэ дзень шукаць машыну, трэсці хворых людзей дзвесце з лішнім кіламетраў?

На шчасце, хлопец яшчэ не развучыўся чырванець.

Усяго адзін толькі выпадак. Я нічога тут не прыдумаў, і героі гэтай гісторыі, як, дарэчы, і іншых, могуць сябе ў ёй пазнаць.

Успамінаецца з маладосці. Адразу пасля жаніцьбы я збіраўся паехаць у вёску да цешчы. Трэба было нешта купіць, а грошай не хапала. Прыйшоў пазычыць да лепшага сябра, з якім звязвалі доўгія гады і радасці, і агульных праблем, і засмучэнняў. Ён грошы знайшоў, і я са спакойнай душой адправіўся на Палессе. І раптам пад канец адпачынку мне перадае суседка, што на маё імя ў аддзяленне сувязі прыйшла тэлеграма. Прыбегшы на пошту, я атрымаў у рукі такі тэкст: «Бяры грошы дзе хочаш, аддавай доўг!». Ловячы на сабе цікаўныя позіркі вясковых паштарак, я густа чырванеў, уяўляючы, што яны могуць падумаць пра Зосінага зяця. Інцыдэнт гэты каштаваў мне паўгадовага разрыву з сябрам, затым, на шчасце, прымірэння, але цяжар крыўды насіў у душы доўга.

Учора пазваніў па тэлефоне дачцэ ў другі горад, у студэнцкі інтэрнат, дзе яна зараз жыве. У адказ на маю прабачальную просьбу паклікаць да тэлефона, бо трэба перадаць тэрміновае паведамленне, пачуў раздражнёны жаночы голас:

— А мы не абавязаны.

Затым у трубцы пачуліся кароткія гудкі.

Або яшчэ з адной нядаўняй размовы.

— Добры дзень! — кажу я.

— Што вы хацелі?

— Ну, па-першае, добры дзень...

— Не дурыце мне галаву, а то пакладу трубку...

Прыклады можна доўжыць бясконца.

Дык што, мы сапраўды такія?

«Зло, з якім чалавек сутыкаецца цясней за ўсё, жыве ў ім самім: воля да панавання, да падаўлення і насілля — з аднаго боку, і сляпая ваяўнічасць, якая шукае самасцвярджэння і бязмежнай прасторы для інстынктаў — з іншага. Гэтыя дэманы дрэмлюць на дне душы, гатовыя ў любы момант вырвацца на паверхню. Іх гоіць адчуванне свайго «я» як адзінага цэнтра, што мае каштоўнасць. Растварэнне «я» ў стыхіі грамадства, здавалася б, абмяжоўвае бунт індывідуума, але пры гэтым нівелюе, сцірае асобу. Выйсце з тупіка было дадзена ў біблейскай запаведзі «Палюбі бліжняга, як самога сябе». Яна заклікае да барацьбы супраць звярыных эгацэнтрычных пачаткаў, за прызнанне каштоўнасці іншага «я», да барацьбы, якая павінна стварыць вышэйшага чалавека, «новае тварэнне». Толькі любоў здольная перамагчы Сатану...»

Гэта айцец Аляксандр Мень. Ён прапагандаваў дабро, а яго забілі. Забойца пакуль не знойдзены...

Усяго добрага.

Навум ГАЛЬПЯРОВІЧ.

ЮРЫДЫЧНАЯ КАНСУЛЬТАЦЫЯ

ВЫХАДНАЯ ДАПАМОГА ПРЫ ЗВАЛЬНЕННІ З РАБОТЫ

У якіх выпадках пры звальненні з работы выплачваецца выхадная дапамога і ў якім памеры?

М. ТАРАСЕВІЧ, *г. Брэст.*

Гэтыя пытанні рэгулююцца артыкулам 36 Кодэкса законаў аб працы Рэспублікі Беларусь і артыкулам 13 Закона Рэспублікі Беларусь «Аб асновах службы ў дзяржаўным апараце».

Выхадная дапамога работніку пры скасаванні з ім працоўнага дагавора на падставах, указаных у пунктах 3 (прызыў або паступленне работніка на ваенную службу) і 6 (адмова работніка ад пераводу на работу ў іншую мясцовасць разам з наймальнікам, а таксама адмова ад працягу работы ў сувязі са змяненнем істотных умоў працы) артыкула 29, у пунктах 2 (у выпадку выяўленай неадпаведнасці работніка займаемай пасадзе або выконваемай рабоце ў выніку недастатковай кваліфікацыі або стану здароўя, што перашкаджаюць працягу гэтай работы) і 6 (у выпадку аднаўлення на рабоце работніка, які раней выконваў гэту работу) артыкул 33 КЗаП Рэспублікі Беларусь, а таксама ў выніку парушэння наймальнікам заканадаўства аб працы, калектыўнага і працоўнага дагавора (артыкул 32 Кодэкса законаў аб працы) выплачваецца ў памеры не менш як двухтыднёвага сярэдняга заработку.

Пры спыненні працоўнага дагавора ў сувязі з ліквідацыяй прадпрыемства, установы, арганізацыі, ажыццяўленнем мерапрыемстваў па скарачэнню колькасці (штату) работнікаў, спынення дзейнасці прадпрымальніка выхадная дапамога выплачваецца ў памеры не менш трохразовага, а ў сувязі з эвакуацыяй, адсяленнем або самастойным выездам з зон эвакуацыі, першачарговага і наступнага адсялення ў выніку катастрофы на Чарнобыльскай АЭС — чатырохразовага сярэднямесячнага заработку.

Пры скасаванні працоўнага дагавора па ўказаных вышэй падставах з работнікамі, якія працуюць па сумяшчальніцтву, выхадная дапамога не выплачваецца.

Памер выхадной дапамогі павялічваецца ў залежнасці ад стажу работы ў гэтага наймальніка ў парадку і на ўмовах, прадугледжаных калектыўным дагаворам, пагадненнем.

Служачым дзяржаўнага апарату ў выпадку ліквідацыі дзяржаўнага органа або скарачэння штатаў выхадная дапамога выплачваецца ў памеры шасці месячных заработных плат пры наяўнасці стажу работы ў дзяржаўным апараце не менш як двух гадоў. Пры скасаванні працоўнага дагавора ў сувязі з выхадам на пенсію (у адстаўку) служачым дзяржаўнага апарату выплачваецца дапамога ў памеры шасці месячных службовых акладаў.

Віктар ДАМАШЭВІЧ,
галоўны спецыяліст юрыдычнага аддзела Савета Федэрацыі прафсаюзаў.

КРЫЎДНА!

Так маглі зрабіць толькі ў «Савецкай Беларусі»...

Дарагая рэдакцыя «Звязды», я пастаянны падпісчык вашай газеты, працую ў калгасе «Савецкая Беларусь» жывёлаводам.

Вымусіла мяне звярнуцца да вас ад імя ўсёй нашай вёскі Асавец вось што. Пасля ўборкі калгаснага ўраджаю камбайны гаспадаркі чатыры дні хадзілі па вёсцы, зжалі бясплатна збажыну работнікам бухгалтэрыі, аграному, іншым спецыялістам і ўсім тым, хто прапалоў буракі на плошчы 0,1 гектара нават адзін раз, а больш нідзе ў калгасе не працаваў.

А нам, пенсіянерам, якім па 60—80 гадоў, інвалідам, ветэранам, удзельнікам вайны, адпрацаваўшым у калгасе ўсё жыццё, убраць збажыну на асабістых участках камбайнаў не далі. Праўленне гаспадаркі нават прыняло рашэнне ўсім такім людзям заплаціць па 5 тысяч рублёў за адну сотку, ад чаго мы не адмаўляліся. Але ўсё роўна нам выдзелілі ўборачную тэхніку, як апошнім дурням, тады, калі пайшлі дажджы. У выніку яшчэ ў верасні збажына стаяла на корані і асыпалася.

А мы ж яе сеялі ўручную, без сеялкі і дапамогі калгаса, сваім насеннем. Больш таго, уласнымі грашыма плацілі нават за коней. Такім чынам, амаль увесь вырашчаны ўраджай прапаў. Вельмі крыўдна! Просім разабрацца, чаму з намі так абышліся?

Пётр ФЕДАРЧУК.
(Пад пісьмом пастаўлена яшчэ 6 подпісаў.)
Бешанковіцкі раён.

АД АДДЗЕЛА ПІСЬМАЎ

Не хацелася верыць, што так маглі абысціся з пажылымі людзьмі, з былымі сваімі працаўнікамі. Аднак работніца бухгалтэрыі (сваё прозвішча назваць адмовілася) пацвердзіла, што прыкладна так усё і было на самай справе. Жыхарам вёскі Асавец збажыну на іх участках убралі ў апошнюю чаргу, з вялікім спазненнем. Так гэтых людзей пакаралі ў «Савецкай Беларусі» перш-наперш за тое, што яны адмовіліся ці фізічна не змаглі прапалоць 5—10 сотак кармавых буракоў. Нічога не скажаш, «уважлівыя, чулыя, чалавечыя» адносіны ў калгасе да сваіх пенсіянераў і ветэранаў. Не дай Бог нікому на старасці такой спагады і такіх клопатаў!

ПАДАРУНАК ГЕРЫНГА ВАРАШЫЛАВУ, альбо Праўда пра верасень 1939 г.

Апошні жнівеньскі тыдзень, які аддзяляў Еўропу ад шматгадовай вайны, уяўляў сабой лагічнае развіццё ўсяго лета. Як быццам падводзіўся сумны вынік складанай палітычнай гульні, у якой канчаткова ў выйгрышы аказаўся агрэсар. На жаль, з нашай дапамогай.

Развіццё ваенных падзей ашаламіла свет: бо англійскі генштаб лічыў, што Польшча пратрымаецца не менш за паўгода! Германскія войскі -- дзве групы армій -- хутка пераадолелі прыгранічную паласу і да 8 верасня выйшлі да Варшавы. Асноўныя сілы польскай арміі аказаліся разбітымі, яе гераічнае супраціўленне не змагло прыпыніць танкавыя дывізіі вермахта. Войскі фон Бока перайшлі Віслу; часці, што дзейнічалі з Усходняй Прусіі, выйшлі 7 верасня да Нарава, адрэзаўшы шлях палякам да адступлення. Да 15-га трагічны зыход бітвы быў вырашаны: немцы ўзялі Люблін і падышлі да Брэста...

У час баявых дзеянняў на тэрыторыі Польшчы была ўстаноўлена дэмаркацыйная лінія раздзялення войскаў. Уступленне савецкіх войскаў ва ўсходнія ваяводствы Польшчы ў прынцыпе прадвызначалася сакрэтным пратаколам да савецка-германскага пакта аб ненападзе ад 23 жніўня 1939 года. Германскі бок быў, натуральна, зацікаўлены ў сумесных дзеяннях з войскамі Чырвонай Арміі з самага пачатку вайны супраць Польшчы. Паказальны ў сувязі з гэтым наступны выпадак.

У канцы жніўня 1939 года ў заходнюю прэсу (магчыма, гэта інспіравалі з Берліна) праніклі звесткі аб тым, што ў сувязі з абвостраным германа-польскім канфліктам савецкія войскі адводзяцца ад мяжы з Польшчай. Такое паведамленне выклікала ў Берліне заклапочанасць, і 27 жніўня Шуленбургу тэрмінова адправілі тэлеграму наступнага зместу:

«У рамках заключанага дагавора аб абменах нотамі ў асцярожнай форме высветліце, ці сапраўды ад польскай мяжы адводзяцца савецкія войскі. Ці нельга іх вярнуць, каб яны максімальна звязалі польскія сілы на ўсходзе?»

Шуленбург у Наркамаце замежных спраў СССР усё высветліў і паведаміў, што неўзабаве будзе апублікавана заспакаяльная заява аб тым, што савецкія войскі не збіраюцца пакідаць мяжу з Польшчай. Сапраўды, абвяргаючы паведамленне замежных газет аб адводзе ад заходніх савецкіх межаў 200—300 тысяч войскаў, савецкі ўрад 30 жніўня 1939 года афіцыйна заявіў, што, наадварот, «па прычыне абвастрэння становішча ва ўсходніх раёнах Еўропы і з-за магчымасці ўсялякіх нечаканасцей савецкае камандаванне вырашыла ўзмацніць колькасны састаў гарнізонаў заходніх межаў СССР».

Цяпер, пасля азнаямлення з нямецкімі дакументамі, становіцца зразумелым сапраўдны сэнс гэтай савецкай заявы. Гітлер мог быць спакойны: Сталін выканае яго прапанову скаваць польскія сілы на ўсходзе, каб аблегчыць дзеянні вермахта на захадзе Польшчы. Але пакуль ён адцягваў уступленне Чырвонай Арміі ў заходнія вобласці Украіны і Беларусі. Сталін хацеў псіхалагічна падрыхтаваць савецкі народ да ўспрымання гэтага нечаканага акта ў патрэбным духу.

Пра канкрэтнае напаўненне савецка-германскага пакта можна меркаваць па падзеях, што разгарнуліся ў верасні 1939 года. У чым гэта выявілася? У парушэнні адпаведных артыкулаў савецка-польскага дагавора аб ненападзе 1932 года, якія забаранялі дапамогу і садзейнічанне дзяржаве, якая нападзе, — у дадзеным выпадку — на Польшчу. Савецкі Саюз парушыў гэтае палажэнне ўжо 8 верасня 1939 года, калі польскі пасол быў запрошаны да Молатава і яму было афіцыйна заяўлена, што транзіт ваенных матэрыялаў праз тэрыторыю СССР у Польшчу забаронены. Другое парушэнне мела месца ў выніку выкарыстання радыёстанцыі горада Мінска ў якасці радыёмаяка для навядзення германскіх самалётаў, якія ажыццяўлялі бамбёжкі тэрыторыі Польшчы, за што з боку Герынга была перададзена афіцыйная падзяка К. Я. Варашылаву (дарэчы, пасля завяршэння польскай кампаніі Герынг прыслаў Варашылаву ў падарунак самалёт).

Раніцай 17 верасня 1939 года савецкі ўрад паведаміў, што па яго загаду войскі Чырвонай Арміі ажыццяўляюць паход з мэтай вызвалення адзінакроўных братоў-беларусаў і ўкраінцаў. Ён не кваліфікаваў гэтыя свае дзеянні як вайну супраць Польшчы.

Цікавы наступны эпізод. У ноч на 17 верасня 1939 года Сталін і Молатаў, інфармуючы германскага пасла Шуленбурга аб маючым адбыцца ўступленні савецкіх войскаў у Польшчу, заявілі, што іх мэта ў тым, каб ратаваць заходніх украінцаў і беларусаў. Аднак пытанне пасла, ад каго ж трэба ратаваць, крыху збянтэжыла Молатава. Таму ў сумесным германа-савецкім камюніке, прынятым 18 верасня, але апублікаваным толькі 20 верасня, было сказана, што мэтай германскіх і савецкіх войскаў з'яўляецца «аднавіць у Польшчы парадак і спакой, парушаныя распадам Польскай дзяржавы, і дапамагчы насельніцтву Польшчы пераўладкаваць умовы свайго дзяржаўнага існавання».

Узнікае заканамернае пытанне: хто ўпаўнаважыў урады Савецкага Саюза і Германіі «аднаўляць парадак» у суверэннай Польшчы і «дапамагаць» яе насельніцтву без яго згоды «пераўладкоўваць» парадкі, існаваўшыя ў гэтай краіне?

Стан вайны паміж СССР і Польшчай бакамі не быў абвешчаны, але сутыкненні савецкіх і польскіх воінскіх часцей мелі месца, нягледзячы на тое, што пасля першых паведамленняў аб пераходзе Чырвонай Арміяй польскай мяжы Вярхоўны Галоўнакамандуючы Узброенымі Сіламі Польшчы маршал Э. Рыдз-Сміглы аддаў загад: «З Саветамі ў баі не ўступаць, аказваць супраціўленне толькі ў выпадку спроб з іх боку раззбраення нашых часцей, якія ўвайшлі ў сутыкненне з савецкімі войскамі. З немцамі працягваць барацьбу...»

Мы добра ведаем пра абарону Брэсцкай крэпасці ў 1941 годзе, але практычна нічога — пра яе польскую абарону ў 1939-м. 14 верасня 19-ы танкавы корпус Г. Гудэрыяна кідком з Усходняй Прусіі захапіў Брэст. Крэпасць жа на працягу некалькіх сутак абаранялася польскімі войскамі пад камандаваннем генерала К. Плісоўскага. Толькі ў ноч на 17 верасня яе абаронцы ў арганізаваным парадку пакінулі форты і адышлі за Буг.

А да горада набліжаліся савецкія часці пад камандаваннем В. І. Чуйкова. Камандзір авангарднай танкавай брыгады камбрыг С. М. Крывашэін заняў Брэст. Ад немцаў патрабавалі адвесці свае войскі за дэмаркацыйную лінію, паколькі горад знаходзіўся ў савецкай сферы раздзелу Польшчы.

У азнаменаванне перамогі над Польшчай у Гродне, Брэсце, Пінску адбыліся сумесныя савецка-германскія ваенныя парады «братоў па зброі». У Брэсце парад прымалі Г. Гудэрыян і камбрыг С. Крывашэін, у Гродне разам з нямецкім генералам — камбрыг В. Чуйкоў.

У гэты час тысячы польскіх салдат і афіцэраў адыходзілі ў Літву, Венгрыю, Румынію. Фашысты дабівалі акружаныя войскі і гарнізоны. А бадзёрыя мітынгі ў Маскве і Ленінградзе, Мінску і Кіеве не канчаліся. А зямля Курапат і Катыні яшчэ прыме тых, хто пакуль жывы...

На тэрыторыі Беларусі самыя напружаныя баі разгарнуліся ў раёне Гродна, дзе скапіліся шматлікія польскія часці, адступаўшыя з розных напрамкаў. Але нягледзячы на актыўнае супраціўленне, 20 верасня горад быў узяты часцямі Чырвонай Арміі. Акрамя яго 20 верасня савецкія войскі занялі Баранавічы, а праз 2 дні — Брэст.

Насельніцтва радасна сустракала савецкіх воінаў. Амаль 20 гадоў беларусы і ўкраінцы знаходзіліся ў саставе Польшчы. Польскія ўлады ў гэтыя гады праводзілі гвалтоўнае апалячванне насельніцтва, зачынялі нацыянальныя школы, пераўтваралі праваслаўныя цэрквы ў касцёлы, забіралі ў сялян лепшыя землі, перадаючы іх польскім асаднікам.

У кастрычніку 1939 года адбыліся выбары ў Вярхоўны сход Заходняй Беларусі. Тады ідэю ўз'яднання беларускага народа, няхай нават пад Саветамі, з энтузіязмам падтрымалі самыя розныя палітычныя сілы — ад камуністаў да нацыяналістаў.

Але разам з савецкай уладай прыйшлі і сталінскія парадкі. Пачаліся масавыя рэпрэсіі супраць новых «ворагаў народа» з ліку трапіўшых у палон ваеннаслужачых польскай арміі і мясцовых жыхароў заходніх абласцей. З лістапада 1939 года пацягнуліся на Урал, у Сібір, Казахстан эшалоны з дэпартуемымі жыхарамі.

Крывавы след пакінулі за сабой органы НКУС на тэрыторыі заходніх абласцей рэспублікі. Колькі яшчэ безыменных пахаванняў раскідана ад Брэста да Мінска! А які лёс напаткаў афіцэраў польскай арміі?

Згодна з указаннем Берыі, яны былі сканцэнтраваны ў Старабельскім (Варашылаўградская вобласць), Асташкаўскім (востраў Стоўбны, возера Селігер) і Казельскім (Смаленская вобласць) лагерах.

Чырвонай Арміяй у верасні 1939 года было ўзята ў палон каля 25 тысяч афіцэраў польскай арміі. Савецкае кіраўніцтва не збіралася адпускаць іх з палону, як гэта потым зрабілі немцы. Спачатку меркавалася перадаць афіцэраў польскай арміі немцам. Апошнія нават пабудавалі на тэрыторыі генерал-губернатарства некалькі спецыяльных лагераў. Аднак у рэшце рэшт у сталінскім кіраўніцтве перамагла думка, што палонных трэба знішчыць. Цяпер ужо вядома, што санкцыю на знішчэнне афіцэраў польскай арміі дало ў красавіку 1940 года Палітбюро ЦК партыі, а непасрэдна прыгавор быў вынесены Асобнай нарадай НКУС СССР.

Сёння ўстаноўлены і месцы іх знішчэння, і месцы пахавання — лесапаркавая зона ў Харкаве, Катынь і пасёлак Меднае ў Цвярской вобласці. Ёсць усе падставы сцвярджаць, што больш за 3 тысячы афіцэраў польскай арміі было расстраляна ў Курапатах. Пра гэта наглядна сведчаць дакументы сабраныя беларускім журналістам Яўгенам Гарэлікам у кнізе «Курапаты. Польскі след», што выйшла ў свет летам 1996 года ў Варшаве.

Дваццаць шостага верасня савецкія газеты апублікавалі вялікае паведамленне «Германскае камандаванне аб выніках вайны ў Польшчы». На наступны дзень у Маскву прыбыў Рыбентроп. Дваццаць восьмага, калі яшчэ дагаралі ачагі адкрытага супраціўлення фашызму ў Варшаве і на Балтыцы, быў падпісаны савецка-германскі дагавор аб дружбе і граніцы.

Усё скончана. У школах Заходняй Беларусі аднаўляюцца заняткі. Наладжваецца работа прадпрыемстваў. Войскі ўладкоўваюцца ў казармах. Жыццё працягваецца — для тых, хто выжыў. Вельмі «вясёлай» прыпеўкай ставіць кропку на гэтай падзеі Лебедзеў-Кумач:

Панской Польши нету больше,
Хитрой ведьмы нет в живых,
Не захватит в лапы Польша
Наших братьев трудовых!

Да пачатку Вялікай Айчыннай заставалася менш за два гады...

Ігар КУЗНЯЦОЎ,
кандыдат гістарычных навук.

МЕРКАВАННЕ

Браніслаў АДАМОВІЧ:

«Трэба пасеяць зерне новай падатковай сістэмы»

З дырэктарам навукова-тэхнічнага цэнтра Галоўмінскбуда, лаўрэатам Дзяржаўнай прэміі СССР па навуцы Браніславам Адамовічам наша знаёмства было выпадковым. Ужо пасля некалькіх хвілін гутаркі з ім стала зразумела, што гэты чалавек не толькі цудоўна арыентуецца ў галіне сваёй дзейнасці і ў эканамічным жыцці краіны ў цэлым, але і своеасабліва ацэньвае падзеі ў палітычным свеце. На многія з іх ён мае асабісты пункт гледжання, які часта адрозніваецца ад агульнапрынятага. Напрыклад, напярэдадні абмеркавання ў Вярхоўным Савеце праекта Падатковага кодэкса мне падаліся цікавымі яго думкі і прапановы адносна рэканструкцыі сучаснай падатковай сістэмы. Тым не менш, наша гутарка для газеты пачалася з іншай тэмы: узаемаадносінаў дзвюх галін улады ў нашай дзяржаве, паколькі некаторыя эксперты лічаць іх амаль што галоўнай прычынай эканамічнага і палітычнага крызісу і непасрэдна з канфлікту, які ўзнік вакол прапановы Прэзідэнта адносна рэферэндуму па праекту новай рэдакцыі Канстытуцыі Беларусі. І тут погляд чалавека аб'ектыўнага, які бачыць падзеі з усіх бакоў, таму што не ўдзельнічае ў іх, таксама мае пэўную цікавасць.

— Я мяркую, што гэты канфлікт, які вельмі нечакана ўспыхнуў і ўскалыхнуў наша грамадства, гэтак жа хутка і патухне. На мой погляд, бакі знойдуць кампраміс, і ўжо ў канцы кастрычніка сітуацыя стане ранейшай, а характар узаемаадносінаў паміж парламентам і Прэзідэнтам вернецца ў ранейшае рэчышча. Ён будзе не такім абвострана-напружаным як зараз, а па-ранейшаму стрымана-нацягнутым.

— Значыць, спакойнага жыцця вы ўсё роўна не прагназіруеце?

— Гэта зразумела, паколькі адносіны паміж выканаўчай і заканадаўчай уладамі былі і будуць самай важнай і актуальнай праблемай грамадска-палітычнага жыцця Беларусі. Вядома, гэта накладае свой адбітак на стан спраў і ў эканоміцы. Але тое, што мы бачым, не з'яўляецца нечым неардынарным, і да гэтага трэба было б ужо прывыкнуць. Выканаўчая ўлада нават з самых лепшых сваіх памкненняў імкнецца да таго, каб перашкод для яе дзейнасці было як мага менш. А заканадаўчая ў любой краіне з'яўляецца сур'ёзным бар'ерам для пэўных крокаў выканаўчай. Мусіць, не трэба нікога пераконваць, што абсалютнае ўмацаванне апошняй нічога добрага для дзяржавы не нясе, паколькі выканаўчая ўлада дзейнічае па прынцыпу прыняцця бягучых рашэнняў. Не з'яўляецца выключэннем і наша рэспубліка, але беларускаму парламенту ў сённяшніх умовах не хапае мудрасці. Заканадаўцы спрабуюць рэагаваць на дзеянні другой галіны ўлады аналагічным чынам замест таго, каб прааналізаваць свае памылкі і пазбегнуць іх у далейшым.

— Ці не хочаце вы сказаць, што беларускаму парламенту не хапае прафесіяналізму ці вопыту?

— А вы паглядзіце, нават для таго, каб кіраваць аўтамабілем, трэба ведаць пэўныя правілы і паказаць валоданне пэўнымі навыкамі. А ў нас атрымліваецца, што, сапраўды, «кожная кухарка можа кіраваць дзяржавай». У выніку ў заканадаўстве атрымліваецца камунальная кухня і невядомае варыва. У многіх дзяржавах усведамляюць, што сістэма выбараў — толькі сродак прыкрыцця народнасці ўлады. Таму нам трэба мяняць адначасова як саму сістэму выбараў, якая ў нас вельмі архаічная і дарагая, так і ўсведамленне народа адносна вынікаў свайго волевыяўлення. Паступова трэба дабіцца таго, каб у парламент прыходзілі высокакваліфікаваныя людзі, каб гэта сапраўды былі заканадаўцы, а не прадстаўнікі пэўных акруг, якім больш важна не эканамічнае і палітычнае становішча ў краіне, а пытанне непракладзенай дарогі ў нейкай вёсцы. Сёння, калі параўноўваць дзейнасць абедзвюх галін улады, то сітуацыя складваецца пераважна не на карысць заканадаўцаў. Часткова гэта можна тлумачыць тым, што пры раздачы калоды карт заканадаўчая ўлада атрымала менш козыраў. Але гэта толькі часткова, паколькі гульня, як вядома, вызначаецца не толькі наяўнасцю козыраў, але яшчэ і талентам ігракоў. Таму на сённяшнім этапе наш Вярхоўны Савет не павінен іграць адразу ўсімі масцямі, а выбраць адзін колер і на «заканадаўчай шасцёрцы» прымусіць выканаўчую ўладу выкладваць свае тузы. Мне здаецца, парламент не разумее канчаткова, якую зброю і якія магчымасці ён мае.

— І які ж, на вашу думку, галоўны козыр заканадаўцаў?

— Самая моцная зброя, якую выкарыстоўвае любая дзяржава, — падаткі. Любая падатковая сістэма з'яўляецца па сутнасці тармазной сістэмай, колькі б мы яе ні называлі стымулюючай. А мы ўвесь час імкнёмся націскаць на гэты моцны тормаз і несвоечасова, і не да месца. Вядома, выканаўчая ўлада бачыць у падатковай сістэме сродак напаўнення бюджэту, але дэпутаты павінны глядзець на гэтую сістэму глабальна: як на магутнейшы механізм рэгулявання і накіравання сацыяльна-эканамічных працэсаў жыцця ўсіх слаёў насельніцтва.

Ва ўсіх дзяржавах заўсёды падаткі плаціць гаспадар якой-небудзь маёмасці, ці, іншымі словамі, уласнік. У нас жа ўласнік ад гэтага аказваецца вызваленым, а падатковы прэс перакладзены на плечы наёмнага работніка ці калектыву наёмных работнікаў. Прычым, чым лепш ты працуеш, тым большыя адлічэнні ў якасці падатку павінен аддаваць дзяржаве, а гультай, які траціць больш, чым зарабляе, ад падаткаў вызвалены. Дарэчы, у гэтым заключаюцца карані безгаспадарнасці і нізкай эфектыўнасці большасці вытворчасцей у нашай краіне. У дадзенай сітуацыі Вярхоўны Савет павінен выпрацаваць закон, згодна з якім падаткі плаціў бы выключна гаспадар, у асобе каго б ён ні выступаў. Мяркую, з гэтым тэзісам у нас павінна пагадзіцца пераважная большасць людзей.

— Але, улічваючы тэмпы раздзяржаўлення, мізэрную колькасць сапраўдных гаспадароў, ці можа гэтая жменя людзей напоўніць бюджэт?

— Мы падышлі да самага цікавага моманту. Гаворачы пра ўласнасць, я маю на ўвазе ўсё, што ёсць у краіне, а значыць, размова ідзе і пра тую маёмасць, якая знаходзіцца ў руках дзяржавы. Яна таксама павінна абкладацца падаткам. Напрыклад, калі права ўласнасці на нейкі аб'ект за сабой пакідае Мінгарвыканкам, то і павінен быць канкрэтны ўласнік — Уладзімір Ярмошын, напрыклад, які і павінен плаціць дзяржаве падатак. Менавіта зараз шмат вядзецца пустых размоў, чаму ў нас марудна ідзе працэс прыватызацыі і раздзяржаўлення маёмасці. Гэта тлумачыцца проста: нашто мне камусьці перадаваць уласнасць, калі я не плачу за яе падаткі (гэта значыць не нясу пэўных расходаў) і не нясу за яе ніякай адказнасці? Акрамя таго, не маючы ўласнага вопыту дзейнасці ва ўмовах рыначнай эканомікі, мы няўдала пачалі паўтараць вопыт заходніх дзяржаў. Мы тармозім вытворчасць і стымулюем спажыванне. Але адначасова забываемся на тое, што на Захадзе рынак тавараў і паслуг перапоўнены, а ў нас ён пусты. І лагічна ў гэтых умовах было б рабіць наадварот: стымуляваць вытворчасць і абмяжоўваць спажыванне. Адзін са сродкаў дасягнення гэтай мэты — падатак на пакупку. Ён існуе ў многіх дзяржавах, а ў гарбачоўскія часы былі спробы ўвесці яго і ў нас. Праўда, гэтае пачынанне тады так і не прыжылося.

— Вы хочаце сказаць, што пры ўмове ажыццяўлення прапануемай схемы гэта стала б і штуршком да актывізацыі працэсу прыватызацыі і раздзяржаўлення маёмасці?

— Безумоўна. Уласнік пэўнай маёмасці, у якой бы асобе ні быў прадстаўлены, вымушаны быў бы пазбаўляцца той уласнасці, якая б абцяжарвала яго спакойнае існаванне, якая б не прыносіла прыбытку. Асабліва складана прыйшлося б буйным манапалістам, якія валодаюць фантастычнай колькасцю ўласнасці. Уяўляеце, які падатак яму прыйшлося б плаціць дзяржаве?! У гэтых умовах багатаму ўласніку будзе больш выгадна проста раздаваць, перадаваць ці прадаваць пэўную колькасць уласнасці. Няхай гэта будзе нават дзесьці фіктыўнай раздачай, але гэта будзе. Была б вырашана і другая праблема. Уласнасць рэспублікі — гэта такая рэч, якая не можа паменшыцца ў памерах, а, наадварот, можа ўзрасці. Такім чынам, памер падатку на ўласнасць застаецца нязменным і нават мае тэндэнцыю да росту. Такім чынам, плацяжы ў бюджэт не будуць залежаць ад гаспадара. І, вядома, любому ўласніку нявыгадна будзе трымаць тое, што не прыносіць яму прыбытку. Для прыватызацыі і раздзяржаўлення ў гэтым выпадку не патрабавалася б ніякіх асаблівых законаў. Гэты працэс ішоў бы сам, падатковы прэс садзейнічаў бы раздрабненню буйной уласнасці да аптымальнага ўзроўню, паколькі чым большая ўласнасць, тым большая стаўка падатку.

— Але падобная рэвалюцыйная схема можа пакуль існаваць толькі тэарэтычна. Мабыць, было б наіўна верыць, што гэта можа быць рэалізавана на практыцы?

— Рэалізацыя гэтых ідэй можа мець як шмат прыхільнікаў, так і шмат праціўнікаў. Сярод апошніх, вядома, будуць тыя, хто ўжо зараз ажыццяўляе функцыі ўласніка і не плаціць падаткі. Іх меншасць, таму пераважная большасць народу такую ідэю можа падтрымаць. Але галоўнае, каб сказанае было рэалізавана на заканадаўчым узроўні. І такая магчымасць у нашай сённяшняй заканадаўчай улады ёсць. Тым больш, што не трэба прыдумваць новых механізмаў спагнання падаткаў і адказнасці за невыкананне абавязкаў. Таму, відаць, застаецца адно выйсце — ажыццяўляць гэтую ідэю паступова, крок за крокам, каб гэта асабліва не кідалася ў вочы буйным уласнікам, якія б маглі застопарыць усю справу.

Гутарыў Юрась ЛЯШКЕВІЧ.

ДВА КАНГРЭСЫ

Прыхільнікі і праціўнікі змены Канстытуцыі рыхтуюцца да рашаючых прапагандысцкіх змаганняў

Канец верасня і пачатак кастрычніка ў палітычным жыцці Беларусі пройдуць пад знакам двух маючых адбыцца кангрэсаў. Дзве шырокамаштабныя прапагандысцкія акцыі, запланаваныя на 19 кастрычніка, па задуме іх арганізатараў, павінны стаць генеральнай рэпетыцыяй напярэдадні рэферэндуму і дзейснай зброяй у барацьбе з палітычнымі праціўнікамі.

Першымі пра намер правесці свой кангрэс у падтрымку прэзідэнцкага праекта Канстытуцыі — заявілі прыхільнікі Аляксандра Лукашэнкі. Паводле некаторых звестак, натхняльнікам і актыўным распрацоўшчыкам гэтай ідэі з'яўляецца памочнік Прэзідэнта Сяргей Посахаў. Ініцыятыва ўзнікла яшчэ ў сярэдзіне жніўня. Першапачаткова планавалася правесці гэтую акцыю ў сярэдзіне верасня. Але запярэчыла мясцовая «вертыкаль», на якую быў ускладзены арганізацыйны цяжар па падборы дэлегатаў: уборачная кампанія мала спрыяла правядзенню такой масавай ідэалагічнай акцыі. У выніку тэрмін быў перанесены. Адначасова некалькі разоў мянялася назва будучага мерапрыемства: спачатку называлася, што гэта будзе Усебеларускі нацыянальны кангрэс. Аднак азначэнне «нацыянальны», відаць, не спадабалася кіраўніцтву дзяржавы, і ў адпаведным указе Прэзідэнта фігуруе ўжо новая назва — Усебеларускі народны сход.

Палітычныя сілы, якія апасаюцца ўмацавання ўлады Прэзідэнта і бачаць у прэзідэнцкім праекце Канстытуцыі пагрозу ўсталявання ў краіне дыктатарскага рэжыму, з насцярожанасцю і трывогай сачылі за падрыхтоўкай Народнага сходу. У сітуацыі вострай канфрантацыі Прэзідэнта і парламента шматтысячны форум прыхільнікаў Прэзідэнта мог быць выкарыстаны як дзейсны сродак псіхалагічнага ціску на дэпутатаў. Акрамя таго, некаторыя апазіцыйныя палітыкі выказвалі апасенне, што, спасылаючыся на волю Народнага сходу, кіраўнік дзяржавы можа насуперак пастанове Вярхоўнага Савета прызначыць рэферэндум на 7 лістапада. У дзеючае заканадаўства гэты крок, зразумела, не ўпісваецца, аднак для шырокіх народных мас такі аргумент будзе выглядаць дастаткова пераканаўча.

Беручы пад увагу гэтыя абставіны, аб'яднаная апазіцыя ўслед за Прэзідэнтам ініцыявала свой кангрэс — Усебеларускі нацыянальны кангрэс у абарону Канстытуцыі, супраць дыктатуры. Спачатку меркавалася правесці гэты форум праз тыдзень пасля прэзідэнцкага. Аднак на мінулым тыдні арганізатары перагледзелі гэта рашэнне і прызначылі кангрэс на той жа дзень, што і Прэзідэнт, — на суботу, 19 кастрычніка.

З пункту гледжання тактыкі такі ход, відавочна, можа аказацца эфектыўным для апазіцыі.

Несумненна, што на народны сход трапяць галоўным чынам прыхільнікі Прэзідэнта. Паводле інфармацыі, якая паступае з розных рэгіёнаў краіны, выканаўчая «вертыкаль» імкнецца засцерагчыся ад магчымых непрыемных эксцэсаў, а таму дабіваецца вылучэння на форум галоўным чынам кіраўнікоў розных узроўняў і рангаў, а таксама асоб, якія засведчылі сваю прыхільнасць да Прэзідэнта.

Зусім відавочна, што на кангрэс у абарону Канстытуцыі трапяць, наадварот, — праціўнікі Прэзідэнта. Прычым задача арганізатараў па вылучэнні дэлегатаў на кангрэс будзе значна спрошчана тым, што ў гэтай рабоце прымуць удзел фактычна ўсе больш-менш уплывовыя палітычныя партыі, якія маюць адпаведныя структуры ў абласцях і раёнах.

Праціўнікі рэферэндуму плануюць сабраць значна менш дэлегатаў, чым прыхільнікі Прэзідэнта, — 1000 супраць 5000. Аднак яны разлічваюць кампенсаваць гэты недахоп масавай акцыяй мінчан, накіраванай у падтрымку дзеючай Канстытуцыі, супраць рэферэндуму. Відавочна, што значная частка людзей, якія ўстрывожаны пагрозай усталявання аўтарытарнага праўлення, выйдзе на вуліцу.

Як вынік — шырокамаштабныя акцыі, два натоўпы, гучныя дэкларацыі, якія ўзаемна выключаюць адна адну. Мінск 19 кастрычніка, вельмі верагодна, ператворыцца ў жывую ілюстрацыю ўсяго грамадства: расколатага, разрозненага, і з вельмі хісткім стаўленнем да апанента.

Хто ў выніку атрымае перамогу? Ды ніхто! Гэтыя кангрэсы ўзаемна нейтралізуюць адзін аднаго, прадэманстраваўшы толькі тое, што эпоха, калі можна было навязаць грамадству аднадумства, мінула. І што адзіны шлях да згоды ў грамадстве — не прымяненне сілавых метадаў і дэманстрацыя ўладных магчымасцей, а пошук кампрамісаў і безумоўнае захаванне Канстытуцыі і законаў, якія павінны быць аднолькава непарушнымі для ўсіх — ад радавога грамадзяніна да вышэйшага кіраўніцтва дзяржавы.

Валянцін ЖДАНКО.

Рознагалоссі ў беларускай дэлегацыі застаюцца...

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.) групы аб'яднаных левых, якія, паводле слоў С. Калякіна, падтрымліваюць Беларусь.

Іншая справа, што ў беларускай дэлегацыі, як і ў цэлым у грамадстве, няма адзінства, у тым ліку і па пытанню ўступлення ў СЕ. 25 верасня гэтыя рознагалоссі востра праявіліся падчас пасяджэння камітэта ПАСЕ па сувязях з краінамі-нячленамі СЕ, на якім і разглядалася праблема прыняцця Беларусі. Калі Ю. Малумаў тлумачыў праблемы Беларусі як унутраныя, то П. Краўчанка і А. Лябедзька па сутнасці ўвязалі магчымы прыём Беларусі ў СЕ з захаваннем парламентарызму, свабоды слова і правоў чалавека ў нашай краіне. Зазначалася, што ў сувязі з рэферэндумам парламентарызм у Беларусі пастаўлены пад пагрозу, і што толькі меншасць у беларускім парламенце падтрымлівае Прэзідэнта Лукашэнку. Ю. Малумаў пасля гэтага пасяджэння не хаваў свайго расчаравання і раздражнення паводзінамі калег. На яго думку, гэта псуе імідж Беларусі і пагаршае шанцы на далучэнне да СЕ. Ён лічыць, што дэлегацыя павінна працаваць разам, адкінуўшы рознагалоссі, дзеля прыняцця Беларусі, як рабілі гэта расіяне, украінцы і іншыя.

З другога боку бачна, што і ў Савеце Еўропы не надта спяшаюцца нас прымаць: дакладчыкі, якія былі назначаны ў красавіку, дагэтуль не наведалі нашу краіну. У Страсбургу таксама чакаюць, чым закончацца нашы ўнутраныя разборкі і які лад у нас запануе. Раскол жа ў беларускай парламенцкай дэлегацыі, прынамсі, выклікае тут цікавасць да яе.

Валер КАЛІНОЎСКІ.

Страсбург.

Спіс дэпутатаў, якія адсутнічалі на пасяджэнні Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь 25 верасня 1996 г.

Усяго адсутнічала 46 дэпутатаў Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь.

З іх:

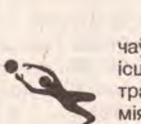
16 — хворыя;
12 — у камандзіроўцы;
3 — на семінары;
5 — у адпачынку;
4 — па службовай неабходнасці;
1 — у калгасе па месцы жыхарства;
5 — прычына невядома:

1. Гаргун Васіль Сцяпанавіч
2. Грунтаў Віктар Самсонавіч
3. Здабноў Уладзімір Мікалаевіч
4. Пыжык Віктар Сямёнавіч
5. Юхімук Васіль Фядосавіч

Даведка па дэпутатах, якія адсутнічалі на пасяджэнні Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь 25 верасня 1996 года выдадзена на падставе звестак Сакратарыята сесіі Вярхоўнага Савета.

Кіраўнік Сакратарыята сесіі Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь В. У. ДРАКО.

ВАКОЛ СПОРТУ

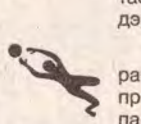
У мінулым вядомы галандскі футбаліст Йохан Круіф распачаў судовую справу супраць іспанскага клуба «Барселона», дзе існец працаваў трэнерам, але затым быў звольнены. Круіф патрабуе, каб яму выплацілі недададзеныя 56 тысяч долараў прэміяльных.

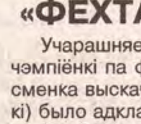
Тытулаваны італьянскі гарналыжнік Альберта Томба згадзіўся заплаціць штраф у памеры 1000 долараў, каб пазбегнуць 20-дзённага турэмнага зняволення: спартсмен пабіў і выкінуў з начнога бара аднаго фатографа, які здымаў «зорку» горных лыж у абдымках сваёй сяброўкі. Дарэчы, два гады таму назад Томба таксама быў аштрафаваны. Той раз скандальны спартсмен паставіў на машыну паліцэйскую мігалку.

Самы высокааплатны спартсмен Германіі — аўтагоншчык класа «Формула-1» Міхаэль Шумахер. Яго гадавы даход складае 55 мільёнаў нямецкіх марак.

Вялікі скандал выбухнуў у Венгрыі. Высветлілася, што палова венгерскіх плыўцоў паехалі на Алімпіяду ў Атланту з падтасаванымі адборачнымі нарматывамі. Прэзідэнт венгерскай федэрацыі плавання падаў у адстаўку.

Кіраўніцтва італьянскай федэрацыі футбола ўсё ж такі вырашыла звярнуцца да відэазапісу гульняў пасля дадатковага прагляду караць тых ігракоў, чые парушэнні на полі засталіся па-за ўвагай арбітра.

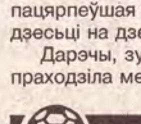
«ФЕХТАВАННЕ» Ў СУДЗЕ АДКЛАДЗЕНА

Учарашняе судовае пасяджэнне «па справе неаднаразовай алімпійскай чэмпіёнкі па фехтаванню Таццяны Самусенка» (нагадаем, што экс-спартсменка выскачыла з балкона сваёй кватэры, калі туды ўварваліся рабаўнікі) было адкладзена, так і не пачаўшыся.

Па словах суддзі Фрунзенскага раённага суда г. Мінска Людмілы Лапо, пацярпеўшая зараз знаходзіцца ў бальніцы, і слуханне справы перанесена дзесьці на дзесяць дзён.

Дарэчы, зусім нядаўна Таццяна Дзмітрыеўна вярнулася з Германіі, дзе праходзіла месячны курс лячэння ў клініцы.

Падрыхтаваў Алесь СІВЫ.

ФУТБОЛ

НАС ЗАСТАЛОСЯ ТОЛЬКІ ДВОЕ

Толькі дзве каманды з прадстаўнікоў рэспублік былога Савецкага Саюза выйшлі ў 1/16 фіналу розыгрышу Кубка УЕФА па футболу. Гэта стала вядома пасля праведзеных у мінулы аўторак матчаў у адказ. Шчаслівчыкамі сталі маскоўскі «Спартак» і тбіліскае «Дынама».

Масквічы па выніках дзвюх сустрэч адолелі дацкі «Сількенборг». Дома выйгралі 3:2, а ў гасцях — 2:1. Грузінскія футбалісты выбілі з далейшага розыгрышу маскоўскае «Тарпеда». На выездзе выйгралі 1:0, а дома звялі сустрэчу ўнічыю — 1:1.

ЛАТВІЙСКІ ШЛЯХ

Латвія выбрала заходнееўрапейскую мадэль развіцця і ўпарта крочыць па гэтым шляху

ЗНАЧНЫЯ СРОДКІ будуць укладзены ў пераабсталяванне тэрмінала, які належыць дзяржаўнаму акцыянернаму таварыству «Вентспілснафта», інакш кажучы буйной нафтавай базы. На яе тэрыторыі знаходзяцца чатыры сістэмы рэзервуараў, дзве эстакады для пералівання нафтапрадуктаў, чатыры тэхналагічныя помпавыя станцыі і трубаправоды. Тут, дарэчы, заканчваецца нафтаправод «Дружба».

Вентспілс мае добрую тэхнічную забяспечанасць. Але ўсё ж порт па некаторых важных пазіцыях уступае заходнім канкурэнтам. Нягледзячы на тое, што тры яго молы адначасова могуць абслугоўваць шэсць танкераў, тым не менш, караблі грузападымальнасцю 100—120 тысяч тон з-за недастатковай глыбіні канала не могуць поўнасцю загружацца. Таму ў Вентспілсе 100-тысячнік бярэ максімум 84 тысячы тон нафты ці нафтапрадуктаў, потым заходзіць у Ротэрдам і дабірае астатнія 16 тысяч. Зразумела, для салідных кліентаў такая транспарціроўка стварае пэўныя нязручнасці, аб чым цудоўна ведаюць члены праўлення порта. Як і пра тое, што адначасова з ростам перавозак нафты растуць патрабаванні кліентаў да ўмоў абслугоўвання.

А страчваць нават частку сваёй кліентуры Латвіі сёння вельмі нявыгадна. Бо транзіт нафты і прадуктаў з яе — галоўная крыніца даходаў, а «Вентспілснафта» — буйнейшы падаткаплацельшчык краіны. Летась ў структуры яго грузаабароту нафта склала 21 мільён тон. У перспектыве гэту лічбу збіраюцца павялічыць. Таму ўжо ў другой палове наступнага года пасля мадэрнізацыі тэрмінала, паглыблення і пашырэння марскога канала ў Вентспілсе танкі караблёў 100—120-тысячнікаў будуць поўнасцю заліваца нафтапрадуктамі.

У Сейме Латвіі знаходзіцца законапраект аб свабодным Вентспілскім порце. У дакуменце прадугледжваецца комплекснае развіццё транзітнай сталіцы ва ўмовах рыначнай эканомікі. Сярод нетрадыцыйных крокаў, якія павінны наблізіць порт да сусветных стандартаў — адкрыццё ў Вентспілсе сваёй вышэйшай навучальнай установы. На думку «бацькоў» 47-тысячнага горада, толькі так можна будзе ліквідаваць востры дэфіцыт сучасных рыначных прафесій — спецыялістаў у менеджменце, маркетынгу, фінансах, банкаўскай і аўдытарскай справах, падрыхтаваць у дастатковай колькасці тэхнічных перакладчыкаў з англійскай, французскай, нямецкай, рускай і іншых моў на латышскую.

Сёння пераважна ўся вышэйшая адукацыя сканцэнтравана ў Рызе, адкуль выпускнікі не вельмі хочуць ехаць за 200 кіламетраў у Вентспілс. У сваю чаргу многія хлопцы і дзяўчаты не маюць сродкаў ехаць з Вентспілса ў Рыгу па навуку. Так што адкрыццё сваёй ВНУ надасць не толькі рэспект гораду, але і дапаможа вырашыць яго кадравыя праблемы.

Беларусь — адзін з галоўных транзітных партнёраў Латвіі. Летась толькі беларускіх калійных угнаенняў праз Вентспілскі порт перагружана крыху менш чым 2,5 мільёна тон. Нафтапрадуктаў — каля 6 мільёнаў. А ўсяго больш як 8 мільёнаў тон з Беларусі прайшло праз порт. Гэта салідны паказчык.

Латвія, безумоўна, зацікаўлена ў пашырэнні патоку грузаў з нашай краіны. І не толькі. Мы неаднаразова чулі ад сваіх субяседнікаў (яны ў курсе імкнення Беларусі мець уласны флот) аб магчымасці Латвіі прадаставіць Вентспілскі порт для «прапіскі» беларускіх караблёў. Тут не здзіўляюцца нашаму жаданню абзавесціся ўласным флотам. Гэта ўжо даўно нармальная дзелавая практыка, калі пад сцягамі немарскіх дзяржаў ходзяць караблі ў далёкія порты. Напрыклад, Чэхіі, Аўстрыі, нават Люксембурга. Што датычыць Беларусі, толькі калійныя ўгнаенні яна з Вентспілскага порта пастаўляе ў 50 краін — Бразілію, Кітай, Японію, Малайзію, Нарвегію, ЗША і г. д.

Але вернемся да стратэгічнай для Латвіі задачы — ЕС. Краіны Балтыі лічаць самым аптымальным варыянтам адначасова быць прынятымі ў Еўрапейскі саюз. У апошні час яны больш актыўна і мэтанакіравана праводзяць гэту палітыку. Каб у вачах ЕС выглядаць у лепшым святле, яны падпісалі пагадненне аб свабодным гандлі сельгаспрадукцыяй, прэзідэнты трох дзяржаў прынялі сумесную дэкларацыю аб партнёрстве і інтэграцыі. Робяцца іншыя захады, мэта якіх — пераканаць членаў Еўрапейскай камісіі ў мэтазгоднасці адначасовага пачатку перагавораў з усімі краінамі Балтыі.

Але старанна малюемую імі карціну адзінства псуе канфлікт паміж Латвіяй і Літвой. Першая сумесна з замежнымі партнёрамі — амерыканцамі і шведамі правяла разведку нафтавых радовішчаў у сваім прыгранічным марскім шэльфы. Папярэднія і неканчатковыя падлікі паказалі, што пры ўмове прызнання іх распрацоўкі выгаднай удзел у гэтым праекце можа прынесці ад 100 да 300 мільёнаў долараў чыстага прыбытку.

Гэта інфармацыя хутка стала вядома суседняй Літве, і тая рашуча ўзняла голас пратэсту, маўляў, нафтавыя радовішчы знаходзяцца ў яе пагранічнай зоне. Узнік канфлікт, бо дакладнай марской граніцы паміж Латвіяй і Літвой не існуе. Латышы спадзяюцца вырашыць гэту непрыемную праблему за сталом перагавораў.

З ёй яны, думаецца, з часам справяцца. Куды больш складаным уяўляецца вырашэнне створанай (у пэўнай ступені штучна) праблемы неграмадзян Латвіі. У гэту катэгорыю трапіла больш як 700 тысяч з 2,5-мільённага насельніцтва краіны. У асобных раёнах «нетутэйшыя» значна пераўзыходзяць па колькасці «тутэйшых». Напрыклад, у Латгальскім краі жыве толькі 20 працэнтаў прадстаўнікоў карэннай нацыі.

Беларуская дыяспара — звыш 80 тысяч — другая па колькасці пасля рускай. За нашымі суайчыннікамі ідуць украінцы, палякі, літоўцы і г. д. У разрад неграмадзян трапіла шмат нерускамоўных. Літоўцаў, напрыклад, у Латвіі 35 тысяч, з іх 25 тысяч не маюць грамадзянства.

Мы бачыліся з прадстаўнікамі нашай дыяспары. Сумнае ўражанне пакінула гэта сустрэча. Адны са слязамі на вачах пераконвалі нас у тым, што яны тут адчуваюць сябе людзьмі другога гатунку. Іншыя разважліва гаварылі, што пры ўсіх складанасцях тут можна жыць і працаваць, але трэба прытрымлівацца мясцовых правілаў гульні.

Па словах Валянціна Вялічкі, нашага пасла ў Рызе, ён і супрацоўнікі пасольства пастаянна працуюць з беларускай дыяспарай, на сваім узроўні адстойваюць правы беларусаў — не грамадзян Латвіі. Але пры ўсім гэтым праблема неграмадзян тоіць у сабе глухую пагрозу, на маю думку, стабільнасці латвійскага грамадства. І дай Бог, каб яна вырашылася без сацыяльнага напружання і катаклізмаў.

На гэтым не зусім светлым і радасным фоне гандлёва-эканамічныя адносіны паміж Беларуссю і Латвіяй вылучаюцца сваёй яснасцю і пэўнасцю. Яны паступова пашыраюцца і паглыбляюцца, набылі тэндэнцыю няўхільнага росту. Гэта добра бачна на лічбах гандлёвага абароту ў доларах ЗША. Калі ў 1992 годзе ён склаў усяго 8,8 мільёна, а ў 1993-м — 26 мільёнаў, то ў 1994 і 1995 гг. — адпаведна 40 і 128 мільёнаў. За першае паўгоддзе сёлетняга года абарот дасягнуў 128 мільёнаў, а да канца года, паводле разлікаў экспертаў, ён наблізіцца да 300 мільёнаў. За гэты час Латвія ў спісе асноўных дзелавых партнёраў Беларусі перамясцілася з 12-га на 5-е месца. Адпаведна Беларусь — з 11-га на 6-е месца.

Добрай формай супрацоўніцтва зарэкамендавалі сябе сумесныя прадпрыемствы. Зараз існуе 39 беларуска-латвійскіх і 7 латвійска-беларускіх СП.

Узаемная эканамічная выгада дазваляе партнёрам знаходзіць выйсце ў складаных сітуацыях. Цікавы прыклад прывёў пасол Валянцін Вялічка. Латвійская чыгунка пастаянна мае запазычанасць перад беларускімі чыгуначнікамі. Яна трымаецца недзе на ўзроўні 6 мільёнаў долараў. Таму зрабілі наступным чынам. Да разлікаў падключылі рыжскі вагонабудаўнічы завод, якому цяпер каля 600 тысяч долараў штомесяц пералічвае Латвійская чыгунка. А завод у сваю чаргу разлічваецца з Беларускай чыгункай, як гавораць яе работнікі, рухомым саставам.

Латвіі такі трохбаковы разлік дaспадобы: валюта застаецца ў краіне, захоўваюцца працоўныя месцы. І Беларусі такая форма разліку таксама выгадная, бо яна рэгулярна атрымлівае электрычкі і вагоны. Сёлета наша чыгунка такім чынам набыла дадаткова тры дызель-паязды.

Паступова ствараецца дагаворна-прававая база адносін дзвюх краін. Па словах Валянціна Вялічкі, ужо сёння падрыхтаваны і гатовы да подпісу шэраг важных пагадненняў: аб узаемнай абароне інвестыцый; аб узаемным прызнанні сертыфікатаў (падпісанне гэтага дакумента становіцца адаб'ецца на пастаўках рыбы з Латвіі); аб барацьбе з арганізаванай злачыннасцю; аб узаемнай абароне перасяленцаў.

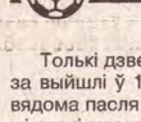
Латвія — адна з нашых пяці бліжэйшых суседак. І ўжо толькі па гэтай прычыне мы павінны ведаць як мага больш пра яе. Краіна, якая ў перспектыве (прыкладна ў 2000 годзе мае ўсе шанцы стаць членам ЕС) будзе ўвасабляць для Беларусі граніцу з Еўрапейскім супольніцтвам. Інтэгравацца куды, між іншым, імкнёмся і мы. Праўда, пакуль невядома, калі гэта свята будзе і ці будзе наогул. Таму вопыт Латвіі, як і яе памылкі, прылікі на гэтым шляху ўяўляюцца для нас цікавымі і карыснымі.

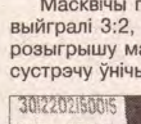
Леанід ЛАХМАНЕНКА.

Заканчэнне. Пачатак у № 235

РАТУЙЦЕ НАШ ДОМ

— пад такім дэвізам гэтымі днямі прайшоў збор сродкаў на рэстаўрацыю рэспубліканскага клуба інвалідаў. У апошні час гэты адзіны ў Мінску прытулак творчых калектываў таварыства інвалідаў прыйшоў у стан, які пагражае небяспекаю ўсім, хто знаходзіцца пад дахам састарэлага будынка. На жаль, сродкаў на яго капітальны рамонт няма. Стары будынак у цэнтры горада ўжо даўно стаў выратавальным кругам для людзей, якія апынуліся сам-насам з бядою. Тут знаходзіцца мастацкая галерэя, музей прыкладнога мастацтва, гасцёўня. Збор сродкаў прайшоў у шматлюдным месцы горада. Каля мікрафона сабраліся самадзейныя спевакі, музыканты, на плошчы выступілі танцоры— усе яны на сваім лёсе зведалі, што азначае горкае слова — «інвалід».

НА ЗДЫМКАХ: выступае фальклорны ансамбль **«Сваякі»**; самадзейны мастак **Фёдар Зайцаў** выставіў свае пейзажы на дабрачынным вернісажы; сярод гледачоў абыякавых не было.

Яўген ПЯСЕЦКІ.

«Бомбавая ліхаманка»

У аператыўных зводках Міністэрства ўнутраных спраў не спыняецца «бомбавая ліхаманка».

Акрамя таго, што работнікам праваахоўных органаў даводзіцца вышукваць тэлефонных «жартаўнікоў», якія час ад часу паведамляюць пра закладзеныя ў розных установах бомбы, Вялікая Айчынная таксама напамінае аб сабе. Літаральна гэтымі днямі каля вёскі Міжэрычы Зэльвенскага раёна была знойдзена авіяцыйная бомба, а на палетках саўгаса «Рассвет» Мінскага раёна — тры снарады 45 калібру і адна міна нават трапілі ў бульбаўборачны камбайн.

«Наступаюць» наркотыкі

У рэспубліцы павольна распаўсюджваецца наркатычная хвароба. І хаця работнікі міліцыі літаральна наступаюць на пяткі наркадзялкоў, усё ж спыніць, а дакладней не дапусціць уцягвання новых жадаючых паспрабаваць дурману, пакуль што не ўдаецца.

Мінулая аператыўная зводка прынесла адразу 4 факты канфіскацыі работнікамі міліцыі наркатычных сродкаў у аматараў кайфу.

На кватэры ў магіляўчан Б. і Г. было знойдзена 54 г марыхуаны, 1,5 кг макавай саломкі і 3 літры раствору опію.

Аператыўныя работнікі аршанскай міліцыі ў доме непрацуючага К. затрымалі падчас прыгатавання наркатычных рэчываў траіх маладых дзяўчат. У кватэры знойдзена 6 кг макавай саломкі, 3 кг канапель, шпрыцы, растваральнікі і посуд.

У поле зроку міліцыі трапілі і жанчыны г. п. Радунь, што ў Воранаўскім раёне. У пенсіянеркі Ц. было канфіскавана 7 кг, а ў непрацуючай М. аж 33 кг наркатычнага зелля.

Уладзімір ГОРЫН.

ПЕЛЕНГ-НАВІНЫ

НА ВУЛІЦАХ ЕРЭВАНА БРОНЕТРАНСПАРЦЁРЫ

Лідэр армянскай апазіцыі, кандыдат на пасаду прэзідэнта на нядаўніх выбарах Манукян знаходзіцца ў будынку парламента ў Ерэване пад узброенай аховай.

Да гэтага дэпутаты парламента прагаласавалі за пазбаўленне яго і сямярых іншых дэпутатаў дэпутацкай недатыкальнасці. Чакаецца рашэнне Цэнтрвыбаркома — без яго дазволу нельга афіцыйна арыштоўваць кандыдата ў прэзідэнты.

Цэнтр Ерэвана ачэплены нарадамі салдат і міліцыі, упоперак вуліц стаяць бронетранспарцёры. Прэзідэнт Арменіі Тэр Петрасян абвясціў забарону на правядзенне мітынгаў і дэманстрацый пасля таго, як учора ўвечары натоўпы прыхільнікаў апазіцыі штурмавалі будынак парламента. Салдаты ўнутраных войскаў адкрылі па іх агонь і выкарысталі слёзатачывы газ і вадамёты. Старшыня парламента і яго намеснік былі збіты маніфестантамі. Зараз яны знаходзяцца ў бальніцы. Паводле афіцыйных даных, усяго шпіталізаваны 23 чалавекі, адзін удзельнік беспарадкаў загінуў. Міністр унутраных спраў Арменіі кваліфікаваў падзеі серады як спробу дзяржаўнага перавароту. Урад заяўляе, што будуць прыняты ўсе меры па спыненню антыканстытуцыйных акцый. Прыхільнікі Манукяна абвінавачваюць урад у фальсіфікацыі прэзідэнцкіх выбараў, якія адбыліся ў мінулую нядзелю.

ТАЛІБЫ ЎВАРВАЛІСЯ Ў КАБУЛ

Афганскі ўрад запатрабаваў тэрмінова склікаць надзвычайнае пасяджэнне Савета Бяспекі ААН для абмеркавання складанай сітуацыі, выкліканай шырокамаштабным уварваннем пакістанскіх узброеных сіл на яго тэрыторыю для падтрымкі баевікоў руху «Талібан».

Гэта патрабаванне выкладзена ў лісце пастаяннага прадстаўніка Афганістана на імя старшыні Савета Бяспекі. Паводле паведамленняў, якія паступілі ў сакратарыят ААН, талібы ў сераду раніцай зноў зрабілі спробу штурму ўсходніх прыгарадаў Кабула і прарваліся да цэнтра горада. У гэты час Міжнародны камітэт Чырвонага Крыжа прыступіў да эвакуацыі 130 іншаземцаў, якія засталіся ў Кабуле.

Прадстаўнік урада паведаміў, што ў ноч на чацвер войскі прэзідэнта Рабані выбілі атрады талібаў са сталіцы. У ходзе паспяховых ваенных акцый талібаў пад іх кантроль перайшлі дзве трэці Афганістана. Савет Бяспекі ААН звярнуўся да варагуючых бакоў з заклікам спыніць ваенныя дзеянні і сесці за стол перамоў.

ІЗРАІЛЬ ЗАКРЫЎ МЕЖЫ З СЕКТАРАМ ГАЗА

Жорсткія сутычкі паміж ізраільскімі войскамі і палесцінцамі працягваюцца ўжо два дні. Учора ў сектары Газа і на заходнім беразе Іардана зноў успыхнулі перастрэлкі з палесцінскай паліцыяй.

Усяго за два дні каля 20 палесцінцаў былі забіты і некалькі соцень паранены. Раненні атрымалі 8 ізраільскіх вайскоўцаў, у тым ліку камандуючы войскамі ў сектары Газа. Пасля сутычак у сераду ўлады Ізраіля распарадзіліся поўнасцю перакрыць межы з заходнім берагам Іардана і сектарам Газа. Прэм'ер-міністр Ізраіля Нетаніягу вырашыў спыніць візіт у Германію і вярнуцца на радзіму. Учора па тэлефоне Нетаніягу абмеркаваў сітуацыю з лідэрам палесцінцаў Арафатам. Улады Палесцінскай аўтаноміі звярнуліся да арабскіх дзяржаў з заклікам падвергнуць Ізраіль ізаляцыі і ўвесці супраць яго карныя санкцыі.

НАБЛІЖАЕЦЦА СУД НАД ЛІТОЎСКІМІ ПУТЧЫСТАМІ

На прэс-канферэнцыі ў Вільнюскім акруговым судзе аб'яўлена аб тым, што працэс над арганізатарамі і выканаўцамі антыдзяржаўнай акцыі 13 студзеня 1991 года пачнецца 9 кастрычніка. Тром спецыяльна назначаным суддзям прыйдзецца разгледзець 200 тамоў абвінаваўчых матэрыялаў, заслухаць каля 1000 пацярпеўшых і 4000 сведак.

Літоўскімі ўладамі абвінавачваюцца па гэтай справе 52 чалавекі. Але паколькі многія з іх жывуць у Расіі, яны пакуль не выдадзены літоўскаму правасуддзю. На лаве падсудных будуць сядзець толькі 6 чалавек. Сярод іх арыштаваныя ў Мінску Міколас Буракявічус і Юозас Ярмалавічус.

Паводле паведамленняў радыё «Свабода», «Голас Амерыкі», «Радыё Расіі»» і «Радыё-РОКС».

ІНФАРМ-КАКТЭЙЛЬ

Шасцігадовы Джонатан Прэвет часова выключаны з падрыхтоўчага класа школы амерыканскага горада Лексінгтон. За што ж ён быў так сурова пакараны? Ён не па-брацку пацалаваў сваю суседку па парце. Школьнае начальства ўгледзела ў гэтым праяву «сексуальнага дамагання», з якім сурова змагаюцца ў ЗША і асабліва паслядоўна — штаце Паўночная Караліна. У адказ на скаргі бацькоў прадстаўнік мясцовых уладаў растлумачыў, што палітыка штата зразумелая, і тое, што аб'яўлена непрымальным, непрымальнае ў любым узросце.

Асашыэйтэд Прэс.

Некалькі тысяч даверлівых амерыканцаў трапілі на вуду махляра з горада Атланта. Ён рассылаў пісьмы грамадзянам з паведамленнем, што яны нейкім чынам выйгралі 50 тысяч долараў, і з просьбай пераслаць яму 39 долараў за паслугі. У канторы махляра было канфіскавана каля 5 тысяч пасланняў у адказ, і ў большасці з іх ляжалі чэкі на ўказаную суму.

Асашыэйтэд Прэс.

Дыскеты з тэлефоннымі нумарамі пермскіх кіраўнікоў і членаў іх сем'яў канфіскавалі праваахоўныя органы на адной са зладзейскіх «малін» Пермі. Злачынцы валодалі самым поўным тэлефонным даведнікам горада. Ёсць падазрэнні, што ўцечку інфармацыі дапусціла пермская ГТС яшчэ паўтара года назад. Тады аператыўнікі АТ «Уралсувязьінформ» адмаўлялі сваё дачыненне да ўцечкі, але міліцыя схільна лічыць, што агент мафіі засеў менавіта там.

ЕАН.

СЁННЯ

СОНЦА

	Усход	Заход	Даўжыня дня
Мінск –	7.03	18.58	11.55
Віцебск –	6.53	18.48	11.55
Магілёў –	6.52	18.47	11.55
Гомель –	6.51	18.42	11.51
Гродна –	7.20	19.11	11.51
Брэст –	7.18	19.14	11.56

МЕСЯЦ

Поўня 27 верасня

ІМЯНІНЫ

Пр. Уздзвіжанне Слаўнага і Жыватворнага Крыжа Гасподняга. Строгі пост.

К. Вінцэнта Паўла-святара, Дзям'яна.

НАДВОР'Е

Сёння ўдзень па рэспубліцы захаваецца воблачнае з праясненнямі надвор'е, па паўднёваму ўсходу невялікія дажджы. Тэмпература паветра ў Віцебску — 8—10, Мінску, Гомелі, Магілёве — 9—11, Гродне, Брэсце — 10—12 градусаў.

У наступныя двое сутак: 28-га ўначы — без ападкаў, удзень у заходніх раёнах дажджы; 29-га на працягу сутак месцамі па рэспубліцы дажджы. Тэмпература 28-га ўначы — 2—7, месцамі замаразкі да 0—мінус 2, удзень — 9—14; 29-га ўначы — 3—8, удзень — 7—12 градусаў цяпла.

КРЫТЫЧНЫЯ ДНІ І ГАДЗІНЫ НА КАСТРЫЧНІК 1996 Г.

2, серада (17.00—18.00); 4, пятніца (12.00—14.00); 14, панядзелак (16.00—18.00); 17, чацвер (18.00—19.00); 19, субота (13.00—15.00); 22, аўторак (15.00—16.00); 25, пятніца (20.00—21.00); 28, панядзелак (16.00—17.00).

Панядзелак, 30 верасня

Беларускае тэлебачанне

15.00 Навіны.
15.10 «Фліпер». Тэлесерыял для дзяцей.
15.55 Тэлебачанне — школе. Прыродазнаўства. 3-ці клас. «Мая радзіма — Беларусь».
16.15 «Калі вельмі захацець». Мультфільм.
16.25 Параграф. Інфармацыйны цэнтр службы занятасці насельніцтва г. Мінска.
16.45 «Рызыка-версія». Тэлегульня.
17.15 Фінансавы час.
17.35 Музычны антракт.
17.50 Эканамікст.
18.00 Футбол. Чэмпіянат Беларусі. «Атака-Аўра» (Мінск) — «Дынама» (Мінск).
18.50 Навіны (з сурдаперакладам).
19.00 Рэферэндум: шчырая размова.
19.50 Беларускі дом. Мастацка-публіцыстычная праграма.
20.40 Калыханка.
21.00 Панарама.
21.45 Спартыўны тэлекур'ер.
22.10 «Віват, тэатр!» Урачысты вечар, прысвечаны 40-годдзю Тэатра юнага гледача Беларусі.
23.10 Музыка без межаў. Музычна-інфармацыйная праграма.
23.50 Навіны.

ГРТ

17.00 Навіны.
17.20 «Новая ахвяра».
18.10 Гадзіна пік.
18.35 Адгадай мелодыю.
19.00 «Калі...»
19.45 Добрай ночы, малышы!
20.00 Час.
20.35 Праграма перадач.
20.40 Фантастычны дэтэктыў «Багз — электронныя жучкі».
21.45 «Сярэбраны шар». Вядучы — В. Вульф.
22.25 Навіны..
22.35 «Лінія кіно». Фільм Уладзіміра Хатыненкі «Патрыятычная камедыя».

Расія

7.00, 10.00, 16.00, 19.00, 23.00 Весткі.
7.20 Ранішні экспрэс-2.
7.50 У свеце капіталу.
8.00 Рэтра-шлягер.
8.25 Дарагая рэдакцыя...
9.00 «Санта-Барбара». Маст. фільм.
9.50, 23.25 Тавары — поштай.
10.20 «Працістаянне». Тэлевізійны маст. фільм. 1-я серыя.
16.20 Блак-нот.
16.35 Залежыць ад цябе.
16.55 Праўда аб гербалайфе.
17.05 Традыцыі міласэрнасці.
17.30 L-клуб.
18.15 Момант ісціны.
19.30 «Санта-Барбара». Маст. фільм.
20.30 Джэнтльмен-шоу.
21.00 Надвор'е на заўтра.
21.05 «На вастрыні нажа». Маст. фільм (Вялікабрытанія).
22.05 Тэлескоп.
22.30 Халаднаваты свет.
23.35 Музыка ўсіх пакаленняў.
23.50 Не спі і глядзі. «Руская формула».

Санкт-Пецярбург

11.55, 13.55, 15.55, 18.55, 21.55, 22.50 Інфарм ТБ.
12.10 «Першае каханне». Серыял.
13.00 Тэрмін адказу — сёння.
13.25 Парады садаводам.
13.40, 20.35 Тэлеслужба бяспекі.
14.10 «Джэмпсі і Мейкпіс». Серыял.
14.55 Тэлекампакт.
15.35 «Балада аб бягучай па хвалях». Тэлефільм.
16.05 Міжнародны агляд.
16.35 «Філасофія па Філу». Серыял для падлеткаў.
16.55 «Дрэздэн. Тры старонкі». Тэлефільм.
17.05 «Солці». Серыял.
17.35 Паказвае Ленінградская абласная тэлекампанія.
18.40 Вялікі фестываль.
19.15 Спорт.
19.20 «Першае каханне». Серыял.
20.10 «О, жанчыны, жанчыны!». Тэлеспектакль па матывах апавядання А. П. Чэхава.
20.50 Спартыўны агляд.
21.05 «Джэмпсі і Мейкпіс». Серыял.
22.10 Гістарычныя расследаванні. «Рускае золата».

НТБ

6.00 Анонс тыдня.
6.10 «Чорны васьміног». Серыял.
7.00 Маст. фільм «40 квадратных метраў Германіі» (Германія).
8.15 Праграма «Чалавек у масцы».
8.50 Рускі альбом. Група «Ноль».
9.00, 13.00 Сёння.
9.20 Дак. фільм «Успомнім тыя гады. 1983» (Вялікабрытанія).
10.15 Лепшыя цыркі свету.
11.10 Маст. фільм «Дзетсадаўскі паліцэйскі» (ЗША).
13.20 «Доктар Угол».
13.30 Вынікі.

Расійскія універсітэты

15.05 «Настройщчык». Дак. фільм.
15.45 «Урокі Феміды». Тэлеконкурс.
16.15 «Галоўны тут я». Е. Марчанка і яе вучні.
16.40 Навіны.

НТБ

17.00 Мультсерыял «Горац» (Францыя).
17.30 Футбольны клуб.
18.00, 21.00, 23.00 Сёння.
18.35 Герой дня.
19.00 Д. Чаплін і Д. Сазерленд у фільме Р. Хорн «Спальня Бастэра».
20.45 «Доктар Угол».
21.35 «Востраў Эліс: чысцілішча для эмігрантаў» (ЗША).
22.30 Часінка.
23.20 Сусветная шахматная алімпіяда.
23.25 Тэніс у поўнач.

Аўторак, 1 кастрычніка

Беларускае тэлебачанне

8.00 Навіны.
8.15 «Вольны табун». Тэлевізійны дак. фільм.
8.30 Абібок.
9.00 Тэлебачанне — школе. Прыродазнаўства. 3-ці клас. «Мая Радзіма — Беларусь».
9.20 «Хачу месяц». Мультфільм.
9.30 «Дзяжурная аптэка». Тэлесерыял (Іспанія).
10.30 Тураб'ектыў. Падарожжы, сустрэчы, адпачынак.
10.50 Чацвёртае вымярэнне. Навукова-асветніцкая праграма.
11.25 «Падарожжа ў Эдынбургскае лета». 1-я серыя.
12.10 Акалада. Музычна-забаўляльная праграма.
15.00 Навіны.
15.10 «Фліпер». Тэлесерыял для дзяцей.
15.55 Тэлебачанне — школе. Выяўленчае мастацтва. 4-ы клас. Народнае дэкаратыўна-прыкладное мастацтва.
16.25 «Усё пра ўсё». Інфармацыйна-пазнавальная праграма для дзяцей.
16.50 «Слова гонару», «Звычайная небяспечная прыгода», «Дзесяць загадак». Мультфільмы.
17.20 «На добры лад». Перадача з Гродна.
17.35 Радавод. «Варатынская кадрыля».
17.45 Урокі Наталлі Наважылавай.
18.15 «Будзьце здаровы».
18.25 Музычны антракт.
18.40 Эканамікст.
18.50 Навіны (з сурдаперакладам).
19.00 Рэферэндум: шырокая размова.
19.35 «Дзяжурная аптэка». Тэлесерыял.
20.40 Калыханка.
21.00 Панарама.
21.55 Музычны антракт.
22.10 «Зоркі» на экране. Ірына Мятліцкая ў маст. фільме «Я кахаю!»
23.25 Міжнародны дзень музыкі. С. Рахманінаў. Канцэрт для фартэпіяна з аркестрам.
0.20 Навіны.

ГРТ

11.00 Навіны
11.10 У эфіры тэлерадыёкампанія «Мір». «Мы і рынак».
11.50 Людміла Чурсіна ў серыяле «Угрум-рака».
13.10 Шчаслівы выпадак.
14.00 Навіны (з сурдаперакладам).
14.20 «Горад сабак». Мультсерыял.
14.45 Квар'етэ «Вясёлая квампанія».
14.55 Мульцітролія.
15.10 Чароўны свет, ці Сінема.
15.40 «Элен і хлопцы».
16.05 ...Да шаснаццаці і старэйшым.
16.30 «Вакол свету».
17.00 Навіны.
17.20 «Новая ахвяра».
18.10 Гадзіна пік.
18.35 Адгадай мелодыю.
19.00 Тэма.
19.45 Добрай ночы, малышы!
20.00 Час.
20.35 Праграма передач.
20.40 Марына Ладыніна ў фільме І. Пыр'ева «Кубанскія казакі».
22.45 Хакей. Еўраліга. «Дынама» (Масква) — «Фер'естад» (Швецыя).
1.04 Праграма передач.

Расія

7.00, 10.00, 16.00, 19.00, 23.00 Весткі.
7.20 Ранішні экспрэс-2.
7.50 Экспавеснік.
8.00 Рэтра-шлягер.
8.25 «Дарагая рэдакцыя...»
9.00 «Санта-Барбара». Маст. фільм.
9.50, 23.25 Тавары — поштай.
16.20 Блак-нот.
16.35 Залежыць ад цябе.
16.55 Тэлечасопіс «Здароўе».
17.05 Шарман-шоу. Да міжнароднага дня пажылых людзей.
18.00 Лідэр-прагноз.
18.25 Надзвычайны канал.
19.30 «Санта-Барбара».
20.30 Раз у тыдзень.
21.00 Надвор'е на заўтра.
21.05 Мужчына і жанчына.
21.45 Ціхі дом. Праграма С. Шолахава.
22.25 Начное жыццё гарадоў свету.
22.50 «Ікар і мудрацы». Мультфільм для дарослых.
23.35 Музыка ўсіх пакаленняў.
23.50 Хто на што здатны.
24.00 Гарачая дзесятка.

Санкт-Пецярбург

11.55, 13.55, 15.55, 18.55, 21.55, 23.10 Інфарм ТБ.
12.10. «Першае каханне». Серыял.
13.00 Тэрмін адказу — сёння.
13.25 Парады садаводам.
13.40, 20.40 Тэлеслужба бяспекі.
14.10 «Дэмпсі і Мейкпіс». Серыял.
14.55 II Міжнародны тэатральны фестываль імя А. П. Чэхава. Перадача 2-я.
15.20 «Запісана залатымі літарамі». Дак. фільм (Чэхія).
16.05 Тата, мама і я — спартыўная сям'я.
16.35 «Філасофія па Філу». Серыял для падлеткаў.
16.55 «Каваль». Тэлефільм.
17.05 Дзіцячае ТБ. «Там, дзе жыве Павуціныч», «Паласатая музыка».
17.35 Паказвае Ленінградская абласная тэлекампанія.
18.40 Вялікі фестываль.
19.15 Спорт.
19.20 «Першае каханне». Серыял.
20.10 Формула згоды.
20.55 Спартыўны агляд.
21.05 «Дэмпсі і Мейкпіс». Серыял.
22.10 Міжнародны дзень музыкі. «Шастаковіч — знаёмы і незнаёмы». Да 90-годдзя з дня нараджэння.

НТБ

6.00, 9.00, 13.00 Сёння.
6.20 «Чорны васьміног». Серыял (Аргенціна). 2-я серыя.
7.10 Маст. фільм «Рука ў пастцы».
8.35 Маст. фільм «Цудоўныя гады».
9.20 Дак. фільм «Успомнім тыя гады 1984» (Вялікабрытанія).
10.15 Маст. фільм «Спальня Бастэра» (ЗША).
11.55 Фестываль міні-серыялаў. «Востраў Эліс: чысцілішча для эмігрантаў» (ЗША). 5-я серыя.
12.40 Рускі альбом. Група «Ва-банк».

Расійскія універсітэты

14.40 Цішыня № 9
15.15 Ю. М. Лотман. Гутаркі аб рускай культуры.
15.50 Урокі малявання. Пейзаж.
16.10 Вольга Кучкіна. Час «Ч». Іван Ахлабысцін.
16.40 Навіны.

НТБ

17.00 Мультсерыял «Горац» (Францыя).
17.30 Жаночыя гісторыі. «Бывай, Нью-Йорк» (Вялікабрытанія). 1-я серыя.
18.00, 21.00, 23.20 Сёння.
18.35 Герой дня.
19.00 Э. Вудвард у фільме Б. Берасфорда «Жорсткі» Марант» (Аўстрыя).
21.35 Фестываль міні-серыялаў. «Востраў Эліс: чысцілішча для эмігрантаў» (ЗША). 6-я серыя.
22.30 Часінка.
23.20 Сусветная шахматная Алімпіяда.
23.25 Бальныя танцы. Кубак свету-96.
23.55 Меламанія: «Бі Бі Кінг».

Серада, 2 кастрычніка

Беларускае тэлебачанне

8.00 Навіны.
8.15 Вертыкаль. Рэформы і ўлада.
8.45 «Галасы птушак». Кінанарыс.
9.00 Тэлебачанне — школе. Выяўленчае мастацтва. 4-ы клас. Народнае дэкаратыўна-прыкладное мастацтва.
9.30 «Дзяжурная аптэка». Тэлесерыял.
10.30 «Тут быў Крылоў». Дак. фільм Беларускага тэлебачання.
11.00 «У крузе Задыяка». Кароткаметражны маст. фільм.
11.20 «Востраў натхненняў».
11.50 Відзьма-нявідзьма.
15.00 Навіны.
15.10 «Фліпер». Тэлесерыял для дзяцей.
15.55 Студыя «Акно». «Тэлек-шоу».
16.45 Госці ў хату. Да Дня абвяшчэння КНР і Дня германскага адзінства.
17.15 Пад знакам «Ч». Перадача з Гомеля.
17.35 Крэда. Жыллёва-камунальная гаспадарка Беларусі: падрыхтоўка да зімы.
17.55 Творцы. Рэспубліканскі фестываль народнай творчасці «Пеўчае поле».
18.25 Музычны антракт.
18.40 Эканамікст.
18.50 Навіны (з сурдаперакладам).
19.00 Рэферэндум: шчырая размова.
19.35 «Хто гэта?» Тэлегульня.
19.45 Гандбол. Мужчыны. Адборачны матч чэмпіянату свету. Зборная Беларусі — зборная Ізраіля. 2-гі тайм.
20.20 Музычны антракт.
20.40 Калыханка.
21.00 Панарама.
21.55 Аўта-парк.
22.15 А. Клімава у фільме-спектаклі «На залатым возеры». 1-я частка.
23.45 Супергол.
0.15 Навіны.

ГРТ

8.00 Навіны.
8.15 «Новая ахвяра».
9.00 Тэма.
9.45 «У свеце жывёл».
10.20 Мультфільм.
10.30 «Падарожжа з Масквы ў Калінінград».
11.00 Навіны (з сурдаперакладам).
11.10 У эфіры тэлерадыёкампанія «Мір». «Кантакт — дзелавое супрацоўніцтва краін Садружнасці».
11.50 «Угрум-рака». 2-я серыя.
13.10 Шчаслівы выпадак.
14.00 Навіны (з сурдаперакладам).
14.20 «Горад сабак».
14.45 Кактус і К.
14.55 До-мі-соль.
15.10 Покліч джунгляў.
15.40 «Элен і хлопцы».
16.05 Тэт-а-тэт.
16.30 «Вакол свету».
17.00 Навіны.
17.20 «Новая ахвяра».
18.05 Футбол. «Аланія» (Уладзікаўказ) — «Ротар» (Валгаград).
20.00 Час.
20.35 Праграма перадач.
20.40 Цыганская драма «Грэшныя апосталы кахання».
22.50 «Новыя абывацелі».
23.20 Навіны.
23.40 Серыял «Кафэ кашмараў».
0.26 Праграма перадач.

Расія

7.00, 10.00, 16.00, 19.00, 23.00 Весткі.
7.20 Ранішні экспрэс-2.
7.50 У свеце капіталу.
8.00 Рэтра-шлягер.
8.25 «Дарагая рэдакцыя...»
9.00 «Санта-Барбара».
9.50, 23.25 Тавары — поштай.
10.20 «Працістаянне». Маст. фільм. 2-я серыя.
16.20 Блак-нот.
16.35 «Чэленджэрс». Серыял для падлеткаў.
17.00 Залежыць ад цябе.
17.20 Тэлечасопіс «Здароўе».
17.30 Даміно Міхаіла Баярскага.
18.00 Суайчыннікі.
18.25 Ваша права.
19.30 «Санта-Барбара».
20.30 «Гарадок». Забаўляльная праграма.
21.00 Надвор'е на заўтра.
21.05 «Гульня на мільёны».
Маст. фільм.
22.50 «Апошняе паляванне». Мультфільм для дарослых.
23.35 Музыка ўсіх пакаленняў.
23.50 Хто на што здатны.
0.05 Не спі і глядзі. «Другое дыханне».

Санкт-Пецярбург

11.55, 13.55, 15.55, 18.55, 21.55, 23.00 Інфарм ТБ.
12.10 «Першае каханне». Серыял.
13.00 Тэрмін адказу — сёння.
13.25 Парады садаводам.
13.40, 20.40 Тэлеслужба бяспекі.
14.10 «Дэмпсі і Мейкпіс». Серыял.
14.55 Канцэрт для Антаніны Шуранавай.
15.35 «Ты і я». Музычны фільм.
16.05 Асабістая справа. К. Сухенка.
16.35 «Філасофія па Філу». Серыял для падлеткаў.
16.55 «Палац Марлі». Тэлефільм.
17.05 «Солці». Серыял.
17.35 Паказвае Ленінградская АТК.
18.40 Вялікі фестываль.
19.15 Спорт.
19.20 «Першае каханне». Серыял.
20.10 Толькі без панікі.
20.55 Спартыўны агляд.
21.05 «Дэмпсі і Мейкпіс». Серыял.
22.10 Футбол. Чэмпіянат Расіі. «Зеніт» — «Лада» (Тальяцці). 2-гі тайм.

НТБ

6.00, 9.00, 13.00 Сёння.
6.20 «Чорны васьміног». Серыял.
7.20 Маст. фільм «Апошняе вяселле мафіі» (ЗША).
8.50 «Доктар Угол».
9.20 Дак. фільм «Успомнім тыя гады. 1985» (Вялікабрытанія).
10.15 «Жорсткі» Марант».
12.00 «Востраў Эліс: чысцілішча для эмігрантаў» (ЗША). 6-я серыя.
12.45 Група «Воскресенье».

Расійскія універсітэты

14.40 Педагогіка для ўсіх.
15.10 Крамлёўскія няньні.
15.50 Руская мова. Сакрэты арфаграфіі. Урок 2-гі.
16.10 Вольга Кучкіна. Час «Ч». Леанід Філатаў.
16.40 Навіны.

НТБ

17.00 Мультсерыял.
17.30 Жаночыя гісторыі. «Бывай, Нью-Йорк».
18.00, 21.00, 23.00 Сёння.
18.35 Герой дня.
19.00 Жэрар Дэпардзье у фільме «Старэйшы брат» (Францыя).
21.35 «Востраў Эліс: чысцілішча для эмігрантаў» (ЗША).
22.30 Часінка.
23.30 Сусветная шахматная Алімпіяда.
23.25 Бальныя танцы.
23.55 Кафэ «Абломаў».

Чацвер, 3 кастрычніка

Беларускае тэлебачанне

8.00 Навіны.
8.15 Аўта-парк.
8.30 «Шэрае, блакітнае, крыху зялёнага...» Дак. фільм.
9.05 «Дайце нам мужчын!» Шырокаэкранны маст. фільм.
10.20 «Тэлебом». Шоу-школа.
10.50 Прэс-імпрэза. «Прыватная ініцыятыва: шляхі развіцця».
11.30 Творцы. Гітарыст Валерый Жывалеўскі.
12.10 «Падарожжа у Эдынбургскае лета». 2-я серыя.
15.00 Навіны.
15.15 «Фліпер». Тэлесерыял для дзяцей.
16.00 Тэлебачанне — школе. Беларуская літаратура. 9-ы клас. «Францыск Скарына — беларускі першадрукар».
16.40 «Сава». Мультфільм.
16.50 Кантрасты. Прававая праграма.
17.20 Урокі Наталлі Наважылавай.
17.50 Памежжа. Перадача з Гродна.
18.10 «Ой, лятала шэрая перапёлка». Дак. фільм.
18.25 Музычны антракт.
18.40 Эканамікст.
18.50 Навіны (з сурдаперакладам).
19.00 Рэферэндум: шчырая размова.
19.35 «Дзяжурная аптэка».
20.40 Калыханка.
21.00 Панарама.
21.55 Музычны антракт.
22.10 «На залатым возеры». Фільм-спектакль. 2-я частка.
23.10 «Оскар». Тэлегульня. «Крок». Праграма для моладзі.
0.10 Навіны.

ГРТ

8.00 Навіны.
8.15 «Новая ахвяра».
9.05 «Сярэбраны шар». Вядучы — В. Вульф.
9.45 «Клуб падарожнікаў».
10.35 Смак.
11.00 Навіны (з сурдаперакладам).
11.10 У эфіры тэлерадыёкампанія «Мір». «Пад дахам свету».
11.50 «Угрум-рака». 3-я серыя.
13.00 «Каштоўная бандэроль». Мультфільм.
13.10 Шчаслівы выпадак.
14.00 Навіны (з сурдаперакладам).
14.20 «Горад сабак».
14.45 Лего-го!
15.10 Цін-Тонік.
15.40 «Элен і хлопцы».
16.05 Рок-урок.
16.30 «Вакол свету».
17.00 Навіны.
17.20 «Новая ахвяра».
18.05 Гадзіна пік.
18.30 Іграй, гармонік любы!
19.00 Цудоўныя гісторыі ў праграме «Мая сям'я».
19.45 Добрай ночы, малышы!
20.00 Час.
20.35 Праграма перадач.
20.40 К. Рыўз у фільме Бернарда Берталучы «Маленькі Буда».
23.25 Навіны.
23.35 «Абоз». Шоу Івана Дзямідава.
0.30 Серыял «Кафэ кашмараў».
1.17 Праграма перадач.

Расія

7.00, 10.00, 16.00, 19.00, 23.00 Весткі.
7.20 Ранішні экспрэс-2.
7.50, 17.20 Экспавеснік.
8.00 Рэтра-шлягер.
8.25 «Дарагая рэдакцыя...»
9.00 «Санта-Барбара».
9.50, 23.25 Тавары — поштай.
10.20-11.30 «Працістаянне». Маст. фільм. 3-я серыя.
16.20 Блак-нот.
16.35 «Чэленджэрс».
17.00 Залежыць ад цябе.
17.30 Астралогія кахання. М. Леанідаў.
18.00 Новае пятае кола.
18.40 «Цёмная» для С. Фёдарава.
19.30 «Санта-Барбара».
20.30 Рэк-тайм.
20.45 Лато-мільён.
21.00 Надвор'е на заўтра.
21.05 Баскетбол. Чэмпіянат Еўропы сярод клубных каманд. ЦСКА — «Улкер» (Турцыя).
22.45 Сусветны чэмпіянат феерверкаў.
23.35 Музыка ўсіх пакаленняў.
23.50 Хто на што здатны.
0.05 Не спі і глядзі.

Санкт-Пецярбург

15.05 «Першае каханне». Серыял.
15.55, 18.55, 21.55, 23.30 Інфарм ТБ.
16.05 Парадоксы гісторыі. «Чаму я забіў?»
16.35 «Філасофія па Філу». Серыял для падлеткаў.
16.55 «Казляня і яго гора». Мультфільм.
17.05 Дзіцячае ТБ: «Тры колы, фаліянт і...»
17.35 Паказвае Ленінградская АТК.
18.40 Вялікі фестываль.
19.15 Спорт.
19.20 «Першае каханне». Серыял.
20.10 Асабістая справа.
20.40 Тэлеслужба бяспекі.
20.55 Спартыўны агляд.
21.05 «Дэмпсі і Мейкпіс». Серыял.
22.10 Працэніум. «Слова і вобраз».
22.50 «Тэлекампакт». Музычнае шоу.

НТБ

6.00, 9.00, 13.00 Сёння.
6.20 «Чорны васьміног». Серыял (Аргенціна). 4-я серыя.
7.05 «Апошняе вяселле мафіі». Маст. фільм (ЗША).
8.35 Маст. фільм «Цудоўныя гады» (ЗША).
9.20 Дак. фільм «Успомнім тыя гады. 1986» (Вялікабрытанія).
10.15 «Старэйшы брат. (Маст. фільм (Францыя).
12.05 Фестываль міні-серыялаў. «Востраў Эліс: чысцілішча для эмігрантаў» (ЗША).
12.50 «Доктар Угол».

Расійскія універсітэты

14.35 «Знакаміты майстар Мацвей Казакоў». Дак. фільм.
15.05 Ю. М. Лотман. Гутаркі аб рускай культуры. Перадача 8-я.
15.40 Канцэрт у Крамлі.
16.10 Вольга Кучкіна. Час «Ч». Валерый Плотнікаў.
16.40 Навіны.

НТБ

17.00 Мультсерыял «Горац» (Францыя).
17.30 Жаночыя гісторыі». «Бывай, Нью-Йорк» (Вялікабрытанія). 3-я серыя.
18.00, 21.00, 23.00 Сёння.
18.35 Герой дня.
19.00 Р. Аркет і Мадонна ў фільме «У роспачы шукаю С'юзен» (ЗША)
20.45 «Доктар Угол».
21.35 Фестываль міні-серыялаў. М. Мастраяні ў фільме «Пакуль не настане раніца» (Італія). 1-я серыя.
22.30 Часінка.
23.20 Кіно не для ўсіх. Маст. фільм «Магніфікат — хвала Богу» (Італія).

Пятніца, 4 кастрычніка

Беларускае тэлебачанне

8.00 Навіны.
8.15 Бархатны сезон. Музычна-забаўляльная праграма.
8.45 «У гарах Урала». Кінанарыс.
9.00 Тэлебачанне — школе. Беларуская літаратура. 9-ы клас. «Францыск Скарына — беларускі першадрукар».
9.40 «Дзяжурная аптэка».
10.40 «Майстры — залатыя рукі». Мультфільм.
10.55 «Талісман». Маст. фільм.
11.55 Студыя «Калыханка». «Уся справа ў капелюшы».
12.25 «Падарожжа ў Эдынбургскае лета». 3-я серыя.
15.00 Навіны.
15.15 «Фліпер». Тэлесерыял для дзяцей.
16.00 «Хітрыкі Рамзэса». Мультфільм.
16.20 Творцы. Памяці заслужанай артысткі Беларусі Таццяны Аляксеевай.
17.10 «Наваколле». Экалагічная праграма.
17.45 ШАНЦ. Інфармацыйна-аналітычная праграма.
18.15 «Правінцыя».
18.25 Музычны антракт.
18.40 Эканамікст.
18.50 Навіны (з сурдаперакладам).
19.00 «Дажынкі». I Рэспубліканскі фестываль-кірмаш працаўнікоў вёскі. Частка 1-я.
20.40 Калыханка.
21.00 Панарама.
21.55 Музычны антракт.
22.10 Наталля Гундарава ў маст. фільме «Асабістая справа суддзі Івановай».
23.25 «12, ці На ноч гледзячы».
23.55 Акалада. Музычна-забаўляльная праграма.
0.25 Навіны.
0.40 Цёмны пакой. «Злачынства і пакаранне».

ГРТ

8.00 Навіны.
8.15 «Новая ахвяра». Серыял.
9.10 Дзіўныя гісторыі ў праграме «Мая сям'я».
9.55 Відавочнае—неверагоднае.
10.25 «Пакуль усе дома».
11.00 Навіны (з сурдаперакладам).
11.10 У эфіры тэлерадыёкампанія «Мір». «Ад пятніцы да пятніцы. Займальныя сюжэты з краін Садружнасці».
11.55 «Угрум-рака». 4-я серыя.
13.10 Шчаслівы выпадак.
14.00 Навіны (з сурдаперакладам).
14.20 «Горад сабак».
14.40 Востраў «Чунга-Чанга». У. Шаінскі.
15.00 Віртуозы. Н. Шахаўская.
15.40 «Элен і хлопцы».
16.05 «Дзеючыя асобы».
16.30 «Вакол свету». Па старонках перадачы «Клуб падарожнікаў».
17.00 Навіны.
17.20 «Новая ахвяра».
18.15 Чалавек і закон.
18.45 Поле цудаў.
19.45 Добрай ночы, малышы!
20.00 Час.
20.35 Праграма перадач.
20.40 Вялікія сышчыкі: Каломба ў дэтэктыве «Вялікія манеўры».
22.25 Погляд.
23.10 Начная кіназала. Іна Чурыкава ў меладраме «Плашч Казановы».
0.50 Навіны.
1.07 Праграма перадач.

Расія

7.00, 10.00, 16.00, 19.00, 23.00 Весткі.
7.20 Ранішні экспрэс-2.
7.50 У свеце капіталу.
8.00 Рэтра-шлягер.
8.25 «Дарагая рэдакцыя...»
9.00 «Санта-Барбара».
9.50, 23.25 Тавары — поштай.
10.20 Гандлёвы дом. «Ле Монці».
10.35 «Працістаянне». Маст. фільм. 4-я серыя.
16.20 Блак-нот.
16.30 «Чэленджэрс». Серыял.
17.00 Імперыя гульняў.
17.50 Крок за крокам.
18.00 Вертыкаль.
18.25 Бясконцае падарожжа.
19.30 «Санта-Барбара».
20.30 Сам сабе рэжысёр.
21.05 Надвор'е на заўтра.
21.10 Праграма «А».
22.00 «Яго любілі ўсе». Яўген Еўсцігнееў.
23.35 Музыка ўсіх пакаленняў.
23.50 «Прыгавор». Маст. фільм (Італія—Францыя).

Санкт-Пецярбург

11.55, 13.55, 15.55, 18.55, 21.55, 0.10 Інфарм ТБ.
12.10 «Першае каханне». Серыял.
13.00 Тэрмін адказу — сёння.
13.25 Парады садаводам.
13.40, 20.40 Тэлеслужба бяспекі.
14.05 «Дэмпсі і Мейкпіс». Серыял.
14.55 «Тэлекампакт». Музычнае шоу.
15.35 Далікатныя гукі.
16.05 Ток-шоу «Наўздагад». І. Карнялюк.
16.35 «Філасофія па Філу». Серыял для падлеткаў. Заключная серыя.
16.55 «Выкрутасы». Мультфільм.
17.05 «Солці». Серыял.
17.35 Паказвае Ленінградская абласная тэлекампанія.
18.40 Вялікі фестываль.
19.15 Спорт.
19.20 «Першае каханне». Серыял.
20.05 10 гадоў групе «Доктар Ватсан».
20.55 Спартыўны агляд.
21.05 «Дэмпсі і Мейкпіс». Серыял.
22.10 Як быць каханымі.
22.40 Марыінскі балет: зоркі ў Краіне ўзыходзячага сонца.

НТБ

6.00, 9.00, 13.00 Сёння.
6.20 «Чорны васьміног». Серыял.
7.05 «Галілео Галілей». Маст. фільм (Італія—Балгарыя).
8.35 «Цудоўныя гады». Маст. фільм.
9.20 «Успомнім тыя гады. 1987». Дак. фільм (Вялікабрытанія).
10.15 «У адчаі шукаю С'юзен». Маст. фільм (ЗША).
11.55 Фестываль міні-серыялаў. «Пакуль не настане раніца» (Італія). 1-я серыя.
12.45 «Доктар Угол».

Расійскія універсітэты

14.40 «Дойлід Масквы Восіп Баве». Дак. фільм.
15.10 Канцэрт у Крамлі.
15.50 Руская мова. Сінтаксіс і пунктуацыя. Урок 2-і.
16.10 Вольга Кучкіна. Час «Ч». Тэатральны рэжысёр Анатоль Васільеў.
16.40 Навіны.

НТБ

17.00 «Горац». Мультсерыял.
17.30 Футбольны клуб.
18.00, 21.00, 23.00 Сёння.
18.35 Герой дня.
19.00 Наша старое кіно. Ларыса Галубкіна, Юрый Якаўлеў у камедыі Эльдара Разанава «Гусарская балада».
20.40 Рускі альбом. Група «Воскресенье».
21.35 Фестываль міні-серыялаў. «Пакуль не настане раніца» (Італія). 2-я серыя.
22.30 Часінка.
23.20 Дэн о'Бэнан. «Вяртанне жывых мерцвякоў». Маст. фільм (ЗША).
0.55 Начны канал. Эратычныя шоу свету.

Субота, 5 кастрычніка

Беларускае тэлебачанне

8.15 «Сугучнасць». Перадача з Брэста.
8.35 Рэспубліканскія спаборніцтвы па коннаму спорту.
9.05 Здароўе. Узроставыя асаблівасці здароўя падлеткаў.
9.40 Урокі Наталлі Наважылавай.
10.10 «Усё пра ўсё». Інфармацыйна-пазнавальная праграма.
10.35 «Ералаш». Гумарыстычны часопіс.
10.55 «Машачка і мядзведзь», «Пра бегемота, які баяўся прышчэпак». Мультфільмы.
11.30 Пераможца. Спартыўная праграма.
11.50 Шматгалоссе. Навукова-аналітычны цэнтр «Беларуская перспектыва».
12.20 Рэтраспектыва фільмаў кінарэжысёра В. Турава. «Сыны ідуць у бой». Маст. фільм.
13.55 Калаж. Праграма для дзелавых людзей.
14.25 Майстэрня. Мастак Уладзімір Тоўсцік.
14.45 Свет прыроды і захапленняў.
15.05 «Мальба». Прэм'ера дак. фільма Беларускага тэлебачання.
15.30 «Гісторыя кахання». Народныя артысты Беларусі З. Асмалоўская і Ю. Сідараў.
15.50 «Дажывём да панядзелка». Маст. фільм.
17.30 Галерэя. Дыпламат Віталь Смірноў.
18.00 «Дажынкі». I Рэспубліканскі фестываль-кірмаш працаўнікоў вёскі. Частка 2-я.
20.15 Банка коміксаў.
20.45 Калыханка.
21.00 Навіны.
21.45 Футбол. Адборачны матч чэмпіянату свету. Зборная Эстоніі—зборная Беларусі.
23.30 «Позняя спатканні». Маст. фільм.

ГРТ

7.00 Прыгодніцкі фільм «Забудзьцеся на слова смерць».
8.30 Слова пастыра. Мітрапаліт Кірыл.
8.45 Хатняя бібліятэка.
9.00 Навіны.
9.15 «Не зявай!»
9.45 Ранішняя пошта.
10.20 Смак.
10.40 Траццякоўка. Гісторыя аднаго шэдэўра.
11.05 Сяргей Юрскі і Павел Луспекаеў у фільме «Рэспубліка ШКІД».
12.50 У свеце жывёл.
13.30 «Відавочнае — неверагоднае».
14.00 Навіны (з сурдаперакладам).
14.20 «Вяртанне на востраў скарбаў». Серыял. 5-я серыя.
15.10 «Давай мяняцца». Мультфільм.
15.20 Акно ў Еўропу. Вядучы — Д. Кісялёў.
15.50 Леанід Якубовіч у тэлегульні «Кола гісторыі».
16.35 Навіны.
16.55 «Залатая серыя». Год 1971-ы. Фільм Леаніда Гайдая «Дванаццаць крэслаў».
19.45 Добрай ночы, малышы!
20.00 Час.
20.35 Праграма перадач.
20.40 Ніколь Кідман у серыяле «В'етнам. Да запатрабавання».
21.50 Брэйн рынг.
22.35 Калекцыя Першага канала. Фільм Мілаша Формана «Валасы».
0.51 Праграма перадач.

Расія

7.50 «Малыш і Карлсан». Мультфільм.
8.10 «Мак і Матлі». Серыял.
8.30 Па вашых пісьмах.
9.00 Ваш партнёр.
9.15 Парламенцкі тыдзень.
10.00 Весткі ў адзінаццаць.
10.15 Тэлечасопіс «Здароўе».
10.30 Добрай раніцы.
10.55 Урача выклікалі?
11.25 Ананімныя субяседнікі.
11.50 Паэт у Расіі — больш, чым паэт.
12.15 Праўда аб гербалайфе.
12.25 Працсей простага.
13.00, 19.00 Весткі.
13.20 «Сафі». Тэлесерыял. 3-я серыя.
14.10 Нічога, акрамя...
14.25 Дэ факта.
14.50 «Пастка для Бамбра», «Музычны магазінчык». Мультфільмы.
15.10 Сад культуры.
15.35 «Сібір. Здымкі супраць святла». Дак. фільм.
16.35 Свая гульня.
17.05 I Сусветны фестываль цыркаў. Трансляцыя з Васільеўскага спуску.
18.00 «Каралева Марго». 9-я серыя.
19.35 Суботні вечар з Людмілай Зыкінай.
20.55 Надвор'е на заўтра.
21.00 Зусім сакрэтна.
21.55 Зроблена ў Галівудзе. «Тэрнер і Хуч». Маст. фільм.
23.40 I Сусветны фестываль цыркаў. Працяг.

Санкт-Пецярбург

9.55, 11.55, 13.55, 15.55, 18.55 Інфарм ТБ.
10.10 «Гонар маю». Ваенны агляд.
10.40 Непазнанае.
11.10 Ток-шоу «Наўздагад».
11.40 Страсці-мардасці.
12.10 Хакей. СКА—ЦСКА. У перапынку — Па ўсёй Расіі.
14.25 Тэатральная правінцыя?
14.50 На славу Айчыны.
15.10 Спартыўны агляд.
15.25 Парадоксы гісторыі. «Стваральнік разбурэння».
16.10 Уік-энд з дэтэктывам.
16.35 Дзіцячае ТБ. «Сем пятніц на тыдні».
17.00 ...Раўняецца каханне.
17.35 Паказвае Ленінградская абласная тэлекампанія. Тэлегульня «Лато-бінга».
18.40 Вялікі фестываль.
19.25 «Дама з сабачкам». Маст. фільм (Расія).
20.55 Свецкая хроніка.
21.10 Блеф-клуб.
21.45 Кругаварот.
22.00 Уік-энд з дэтэктывам. «Мільён за разгадку».
22.20 «Яма». Маст. фільм (Украіна).

НТБ

6.00 Сёння.
6.20 «Цудоўныя гады». Маст. фільм.
6.45 «Чорны васьміног». Серыял. 6-я серыя.
7.35 «Саламандра». Маст. фільм (ЗША—Вялікабрытанія—Італія).
9.15 «Успомнім тыя гады. 1988». Дак. фільм (Вялікабрытанія).
10.05 Наша старое кіно. «Гусарская балада».
11.35 Фестываль міні-серыялаў. «Пакуль не настане раніца». 2-я серыя.
12.25 Лепшыя цыркі свету. «Другая сустрэча з цыркам Арлет Грус».

Расійскія універсітэты

14.50 Крок з круга.
15.10 Па старонках «Шарман-шоу».
15.40 «Хто каго».
16.05 Навіны кіно.
16.25 Вольга Кучкіна. Час «Ч». Пісьменніца Зоя Крахмальнікава.

НТБ

17.00 «Горац». Мультсерыял.
17.30 Дог-шоу «Я і мой сабака».
18.00, 21.00 Сёння.
18.30 Фільм пра фільм «Рэвізор». Прэм'ера ў Расіі.
18.50 «Пакуль не настане раніца». Міні-серыял. 3-я серыя.
20.00 Надоечы.
20.45 Лялькі.
21.35 «Калейдаскоп жахаў». Маст. фільм (ЗША).
23.40 Трэцяе вока.
0.25 Начны канал. «Плейбой».

Нядзеля, 6 кастрычніка

Беларускае тэлебачанне

8.00 «Міжнародны кур'ер». Падзеі, факты, каментарыі.
8.30 «Кола часу». Гістарычны каляндар. Кастрычнік.
9.00 «Конан». Мультсерыял.
9.25 Да Дня настаўніка. «Тэлебом» віншуе.
9.55 «Уся справа ў капелюшы». Забаўляльна-пазнавальная гульня-віктарына.
10.30 «Усё нармальна, мама!» Забаўляльная праграма.
11.00 Тураб'ектыў. Падарожжы, сустрэчы, адпачынак.
11.25 Арсенал. Праграма для вайскоўцаў.
11.55 Вяршыня свету. Тэлегульня.
12.10 «Цыркі свету». Тэлевізійны шматсерыйны фільм. «Цырк Варгас-Рына» (ЗША).
13.30 Студыя «Акно». «Тэлек-шоу». «Востраў натхнення».
14.15 Вяскоўцы.
14.45 «Вайна ў паветры». Дак. серыял (ЗША).
15.10 Асілак. Спартыўны тэлеклуб. Прамая лінія.
16.05 «Віншуем вас!» Музычная праграма да Дня настаўніка.
16.50 Абібок.
17.20 Вяршыня свету. Працяг тэлегульні.
17.40 «Дажынкі». Частка 3-я.
19.40 Калыханка.
20.00 Рэзананс.
20.50 Спартыўны тэлекур'ер.
21.05 Навіны ТБ.
21.20 Ток-шоу «Карамболь» з удзелам Віллі Токарава.
21.55 «Сінема» прадстаўляе: Макс фон Сюдаў ў маст. фільме «Бацька» (Аўстралія).
23.45 «Бархатны сезон». Музычна-забаўляльная праграма.
0.15 Відзьма-нявідзьма.

ГРТ

6.50 Алена Проклава, Аляксей Пятрэнка ў фільме «Ключ без права перадачы».
8.25 «Казка аб мёртвай царэўне і сямі багатырах».
9.00 Навіны.
9.15 «Бесталковыя нататкі».
9.30 Пакуль усе дома.
10.10 Ранішняя зорка.
11.00 «Служу Расіі!» «Ваенны кур'ер».
11.30 Грай, гармонік любы!
12.00 У горадзе «N».
12.30 Серыял «Падводная адысея каманды Кусто».
13.25 Смехапанарама.
14.00 Навіны.
14.20 Уладзімір Співакоў і «Віртуозы Масквы» на фестывалі ў Кальмары (Францыя).
15.20 Клуб падарожнікаў.
16.05 Аднойчы.
16.15 Мультфеерверк.
17.00 «Адзін на адзін».
17.30 Шчаслівы выпадак.
18.20 Ігар Талькоў. Лепшыя песні.
19.00 Час.
19.35 Праграма перадач.
19.40 Камедыя года. «Асаблівасці нацыянальнага палявання».
21.45 Футбольны агляд.
22.15 Навіны.
22.25 Роджэр Мур у баевіку «Захоп у Паўночным моры».
0.15 Праграма перадач.

Расія

7.55 Спортлато.
8.05 «Мак і Матлі». Серыял.
8.30 Пілігрым.
8.55 «На чорны дзень». Мультфільм.
9.05 Вуснамі дзіцяці.
9.30 Прысяга.
10.00 Весткі ў адзінаццаць.
10.15 Рускае лато.
10.55 Прыз групы «Савва».
11.00 Чалавек на Зямлі.
11.25 Кніжная лаўка.
11.50 «Кот і К°». Мультфільм.
12.00 Тэлетэатр. К. Паўстоўскі. «Ручаі, дзе пляскаецца фарэль».
12.25 Працсей простага.
13.00, 23.10 Весткі.
13.20 «Пасажыр, які заснуў». Маст. фільм.
14.45 Нічога, акрамя...
15.00 У свеце жывёл.
15.25 Караоке па-руску.
15.55 Рэпарцёр.
16.10 Футбол без межаў.
16.40 «Ва ўсіх на вуснах» з Наталляй Дар'ялавай.
17.00 Чароўны свет Дыснея. «Кранутыя», «Аладзін».
18.00 «Каралева Марго». 10-я серыя.
19.00 Люстэрка.
19.55 Надвор'е на заўтра.
20.00 Рэпартаж ні аб чым.
20.15 Любімыя камедыі. Леанід Кураўлёў у фільме «Ты — мне, я — табе».
21.45 «К-2» прадстаўляе: Сяргей Курохін у праграме «САС».
22.40 У Ксюшы.
23.25 Пецярбургскія сезоны.

Санкт-Пецярбург

9.55, 11.55, 13.55, 15.55, 18.55, 20.55 Інфарм ТБ.
10.10 Авертайм.
10.35 «Алімпійская гонка». Тэлефільм (Нарвегія).
11.10 Старое танга. Інакенцій Смактуноўскі.
11.40 Увесь гэты цырк.
12.10 «Не пра Сталіна». Прэм'ера публіцыстычнага фільма.
13.40 «Адзін дзень». Тэлеспектакль.
14.10 Яшчэ адна Расія.
15.10 Водгукі белых начэй.
16.05 Спартыўная праграма.
16.35 Дзіцячае ТБ. «Кашамалаша», «Залаты ключ», «Кідайка».
17.35 Паказвае Ленінградская абласная тэлекампанія.
18.40 Скарбы Пецярбурга. Эрмітаж. Піт Мандрыян.
19.25 «Без правасуддзя». Маст. фільм (Расія).
21.10 Ноу смокінг.
21.55 Міжнародны агляд.
22.20 «Аголеная ў капелюшы». Маст. фільм (Украіна).

НТБ

6.00 «Цудоўныя гады»..
6.20 «Чорны васьміног». Серыял. 7-я серыя.
7.10 «Прывітанне, артыст». Маст. фільм (Францыя—Італія).
8.45 «Успомнім тыя гады. 1989». Дак. фільм (Вялікабрытанія).
9.40 Фестываль міні-серыялаў. «Пакуль не настане раніца». 3-я серыя.
10.30 «Калейдаскоп жахаў». Маст. фільм (ЗША).
12.25 Надоечы.
13.05 Лялькі.

Расійскія універсітэты

14.15 Пад'ём пераваротам.
14.45 Прэм'ера дак. фільма «Вянок лаўравы, ізумрудны».
15.25 Гарызонты кіно і відэа.
15.55 Хто каго.
16.20 Сяргей Лейферкус. Музычныя гісторыі.

НТБ

17.00 «Горац». Мультсерыял.
17.30 Тэлегульня «Сто да аднаго».
18.00 Сёння.
18.30 Праграма У. Познера «Чалавек у масцы».
19.10 «Знікшыя цывілізацыі». Фільм 5-ы «Грэцыя» (ЗША).
20.00 Вынікі.
21.10 Т. Хатан у фільме «Замарожаны» (ЗША).
23.25 Лепшыя шоу і вар'етэ свету. «Начны клуб «Крэйзі Хорс».

У рэдакцыю «Звязды»

Сардэчна ўдзячны ўсім, хто павіншаваў мяне з 50-годдзем. Узаемна жадаю дабра і шчасця!

Сяргей ЗАКОННІКАЎ.

МАСТАЦТВА ЯК СРОДАК АДКРЫЦЦЯ

Зусім нядаўна творчая грамадскасць Беларусі адзначыла 50-гадовы юбілей вядомага жывапісца Георгія Лойкі.

За плячыма творцы — мастацкія выстаўкі, вандроўкі ў розныя краіны свету. На палотнах нашага суайчынніка — Куба, Іспанія, Польшча, Германія, Францыя. Але ж галоўнае месца ў творчасці Георгія Лойкі займае Беларусь.

У Мінску, у Палацы мастацтваў, адкрылася выстаўка мастака.

Алесь КАРЛЮКЕВІЧ.

Віншаванні

Віншую з днём нараджэння сваю бабулю ***Людмілу Аляксееўну Паўлоўскую.*** *Жадаю здароўя і ўсяго самага найлепшага.*

Унук Алёша в. Пяршаі.

Віншуем з днём нараджэння ***Ларысу Віктараўну Кунцэвіч.*** *Жадаем здароўя, шчасця.*

Маці, тата, муж і дзеці.

Віншуем любую жонку і маці ***Марыю Сцяпанаўну*** *з днём нараджэння. Жадаем радасці ў жыцці і добрага здароўя.*

Муж і сын Стасенкі, г. Касцюковічы.

Мілая мама ***Надзея Макараўна Падалянчык!*** *Віншуем цябе з днём нараджэння. Жадаем чыстага неба, духмянага хлеба, крынічнай вады і ніякай бяды.*

Дзеці і ўнукі, г. Гродна.

ЗАСНАВАЛЬНІКІ:
Вярхоўны Савет Рэспублікі Беларусь, Кабінет Міністраў Рэспублікі Беларусь, калектыў рэдакцыі газеты «Звязда».
Рэгістрацыйны нумар 1.

Першы намеснік галоўнага рэдактара М. МІХАЕВІЧ.
Рэдакцыйная калегія: У. АНДРЫЕВІЧ (намеснік галоўнага рэдактара), І. БАРАНОЎСКІ, У. ГОЙТАН, В. ЖДАНКО, Л. ЛАХМАНЕНКА, А. МЯСНІКОЎ, Л. РЫЖАНКОВА (намеснік галоўнага рэдактара), С. ШАЎЦОЎ.

НАШ АДРАС: 220013, гор. Мінск, вуліца Б. Хмяльніцкага, 10-а, рэдакцыя газеты «Звязда».
ТЭЛЕФОНЫ: прыёмнай — 68-29-19; намеснікаў галоўнага рэдактара — 32-44-12, 32-14-25, 32-35-05; аддзелаў: інфармацыйна-аналітычнага — 32-38-02, 68-28-14, 68-29-68, эканомікі — 32-31-21, 68-29-68, палітыкі — 68-27-57, 68-28-64, культуры — 68-29-42, 68-28-27, сацыяльных праблем — 68-28-69, пісьмаў — 68-27-47, маралі і права — 68-28-51, міжнацыянальных адносінаў — 68-27-40, 68-28-69, журналісцкіх расследаванняў — 68-28-38, 68-28-72, беларускай дыяспары — 68-28-27, знешнеэканамічнай дзейнасці — 68-29-44; аглядальнікаў па праблемах: навукі і адукацыі — 68-28-31, экалогіі і ліквідацыі вынікаў Чарнобыля — 68-28-36; уласных карэспандэнтаў: у Гродне — 33-25-29, Гомелі — 53-13-92, Баранавічах — 7-26-02, Паставах — 22-400; бухгалтэрыі — 32-22-03; даведкі па рэкламе і аб'явах — 32-31-98. ФАКС: 32-04-52, 68-28-77.

Аўтары апублікаваных матэрыялаў нясуць адказнасць за падбор і дакладнасць фактаў. Іх меркаванні не заўсёды супадаюць з меркаваннем рэдакцыі.
Адказнасць за змест рэкламы нясуць рэкламадаўцы
Рэдакцыя пакідае за сабой права не ўступаць у перапіску з чытачамі.

Друкарня выдавецтва «Беларускі Дом друку». Мінск, праспект Ф. Скарыны, 79.
Тыраж 91.852. Індэкс 63850.
Зак. № 6343.
Выходзіць 250 разоў на год.
Нумар падпісаны ў 20.15.
М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12